

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Pozostawianie złomów i wykrotów	Konsekwentne pozostawianie na gruncie, do naturalnego rozkładu, złomów, wykrotów liściastych i jodłowych w lasach w obszarze, dla zapewnienia zasobów rozkładającego się drewna. Działanie zbieżne z ochroną innych przedmiotów ochrony.	Wszystkie lasy w obszarze	Cały okres planu	Nie wydzielana					
Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych									
Nie planuje się									
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony									
Wyszukiwanie nieznanymi dotąd stanowisk	Penetracja dogodnych siedlisk i poszukiwanie stanowisk gatunku w obszarze, nakładem badawczym 60 rbd rocznie x 4 wskazane lata	Lasy w obszarze	1, 2, 8 i 9 rok obowiązywania planu	60					RDOŚ w Rzeszowie
Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku									
Nie planuje się									

Działania ochronne						
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Dopuszczenie swobodnego rozwoju populacji i tolerowanie działalności bobrów	Ograniczenie ew. odstępstw od ochrony gatunkowej do ew. likwidowania tam i rozlewisk wyłącznie w indywidualnych przypadkach uzasadnionych zagrożeniem infrastruktury, zabudowań lub mienia znacznej wartości, z uprzednim rozważeniem rozwiązań alternatywnych w postaci środków technicznych rozwiązujących problem bez niszczenia tamy (np. rury przelewowe), z uwzględnieniem znaczenia rozlewisk bobrowych dla lokalnej różnorodności biologicznej, np. płazów.	Cały obszar	Cały okres planu	Nie wydzielane (jednak, pośrednią konsekwencją są koszty odszkodowań za szkody wyrządzone przez bobry)	RDOŚ w Rzeszowie
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	Nie planuje się					
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Nie planuje się					
	Działania służące zwiększaniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Nie planuje się					

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	
1352 – Wilk <i>Canis lupus</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Współpraca z rolnikami w zakresie zabezpieczania zwierząt gospodarskich	Kampania szkoleniowa dla rolników w zakresie zabezpieczania zwierząt gospodarskich. Dostarczanie ogrodzeń elektrycznych do zabezpieczania zwierząt gospodarskich.	Cały obszar	Cały okres planu	100	RDOŚ w Rzeszowie
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
Strefowa ochrona miejsc rozrodu	W przypadku lokalizacji miejsc rozrodu, wyznaczenie i ochrona stref ochronnych wokół miejsc rozrodu zgodnie z przepisami o ochronie przyrody, utrzymywanych także przez co najmniej 3 lata po stwierdzeniu rozrodzie. Nie wykonywanie – także poza okresem rozrodu – działań zmieniających strukturę roślinności.	Cały obszar	Cały okres planu	Nie wydzielane	RDOŚ w Rzeszowie przy współpracy Nadleśnictw	
Ochrona ciągłości ekologicznej obszaru i powiązań z obszarami sąsiednimi	Utrzymanie terenu, poza miejscowościami, bez liniowych przeszkód dla zwierząt >300m w długości najdłuższego boku (np. ogrodzeń). Utrzymanie korytarzy ekologicznych bez zabudowy i bez przeszkód (płotów, in. barier) dla dużych drapieżników. Działanie wspólne z ochroną innych gatunków dużych drapieżników.	Wewnętrzne (w obszarze) i zewnętrzne (między obszarem a obszarami sąsiednimi) korytarze ekologiczne	Cały okres planu	Nie wydzielane	Właściele nieruchomości, RDOŚ w Rzeszowie, Gminy	
Zabezpieczenie	Wprowadzenie na drodze Makowa –	Droga	Cały okres	300,	w	GDDKiA Zarządy

przed kolizjami komunikacyjnymi	Arlamów-Kwaszenina, na całej jej długości, ograniczenia prędkości do 50km/h, wymuszanego szykanami technicznymi oraz oznakowanie jako korytarze migracji dzikich zwierząt. Wprowadzenie na odcinkach DK28 Bircza-Leszczawa, Kuźmina-Tyrawa ograniczenia prędkości do 70km/h. oraz oznakowanie jako korytarze migracji dzikich zwierząt. Działanie wspólne z ochroną innych gatunków dużych drapieżników.	krajowa Bircza-Leszczawa, Kuźmina-Tyrawa, droga powiatowa Makowa – Jureczkowa	planu	przy padku realizacji środków technicznych na drodze Makowa-Arlamów-Kaszenina. Nie wydzielane koszty ograniczenia znakami drogowymi.	Dróg Powiatowych
Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
Nie planuje się					
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
Uzupełnianie wiedzy o wykorzystaniu przestrzeni obszaru przez gatunek	Zimowe tropienia jednoczesne. Obserwacje za pomocą fotopułapek.	Cały obszar, wg uzyskiwanych informacji	Badania ciągłe, cały okres planu	20/rok	RDOŚ w Rzeszowie
Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
Nie planuje się					

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Nie planuje się					
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	Nie planuje się					
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Nie planuje się					
	Działania służące zwiększaniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Nie planuje się					

Działania ochronne		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Numer i nazwa	Działania ochronne					
1361 Ryś <i>Lynx lynx</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Strefowa ochrona miejsc rozrodu	W przypadku lokalizacji miejsc rozrodu, wyznaczenie i ochrona stref ochronnych wokół miejsc rozrodu zgodnie z przepisami o ochronie przyrody, utrzymywanych także przez co najmniej 3 lata po stwierdżonym rozrodzie. Utrzymywanie ochrony okresowej do końca sierpnia, nie wykonywanie – także poza okresem rozrodu – działań zmieniających strukturę roślinności.	Cały obszar	Cały okres planu	Nie wydzielane	RDOŚ w Rzeszowie przy współpracy Nadleśnictw
	Ochrona ciągłości ekologicznej obszaru i powiązań z obszarami sąsiednimi	Utrzymanie terenu obszaru, poza miejscowościami, bez liniowych przeszkód dla zwierząt > 300m w długości najdłuższego boku (np. ogrodzeń). Utrzymanie korytarzy ekologicznych bez zabudowy i bez przeszkód dla dużych drapieżników. Działanie wspólne z ochroną innych gatunków dużych drapieżników	Wewnętrzne (w obszarze) i zewnętrzne (między obszarem a obszarami sąsiednimi) korytarze ekologiczne	Cały okres planu	Nie wydzielane	Właściele nieruchomości, RDOŚ w Rzeszowie, Gminy

Zabezpieczenie przed kolizjami komunikacyjnymi	Wprowadzenie na drodze Makowa – Arłamów-Kwaszenina, na całej jej długości, ograniczenia prędkości do 50km/h, wymuszanego szykanami technicznymi oraz oznakowanie jako korytarze migracji dzikich zwierząt. Wprowadzenie na odcinkach DK28 Bircza-Leszczawa, Kuźmina-Tyrawa ograniczenia prędkości do 70km/h. oraz oznakowanie jako korytarze migracji dzikich zwierząt. Działanie wspólne z ochroną innych gatunków dużych drapieżników.	Droga krajowa Bircza-Leszczawa, Kuźmina-Tyrawa, droga powiatowa Makowa – Jureczkowa	Cały okres planu	300, w przypadku realizacji środków technicznych na drodze Makowa-Arłamów-Kaszenina. Nie wydzielane koszty ograniczenia znakami drogowymi.	GDDKiA Zarządy Dróg Powiatowych
Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
Nie planuje się					
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
Uzupełnianie wiedzy o wykorzystaniu przestrzeni obszaru przez gatunek	Zimowe tropienia jednoczesne. Obserwacje za pomocą fotopułapek.	Cały obszar, wg uzyskiwanych informacji	Badania ciągłe, cały okres planu	20/rok	RDOŚ w Rzeszowie
Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
Nie planuje się					

Działania ochronne						
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1354 Niedźwiedź brunatny	Działania związane z ochroną czynną					
	Współpraca z rolnikami i miejscową społecznością w zakresie zabezpieczenia uli i zapobiegania habituacji niedźwiedzi	Kampania edukacyjna.	Cały obszar	Cały okres planu	30	Gminy
Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania						
	Strefowa ochrona miejsc rozrodu	W przypadku lokalizacji miejsc rozrodu, wyznaczenie i ochrona stref ochronnych wokół miejsc rozrodu zgodnie z przepisami o ochronie przyrody, utrzymywanych także przez co najmniej 3 lata po stwierdzonej rozrodzie. Utrzymywanie ochrony okresowej do końca sierpnia, nie wykonywanie – także poza okresem rozrodu – działań zmieniających strukturę roślinności.	Cały obszar	Cały okres planu	Nie wydzielane	RDOŚ w Rzeszowie przy współpracy Nadleśnictw

	Ochrona ciągłości ekologicznej obszaru i powiązań z obszarami sąsiednimi	Utrzymanie terenu obszaru, poza miejscowościami, bez liniowych przeszkód dla zwierząt >300m w długości (np. ogrodzeń). Utrzymanie korytarzy ekologicznych bez zabudowy i bez przeszkód dla dużych drapieżników. Działanie wspólne z ochroną innych gatunków dużych drapieżników.	Wewnętrzne (w obszarze) i zewnętrzne (między obszarami sąsiednimi) korytarze ekologiczne	Cały okres planu	Nie wydzielane	RDOŚ w Rzeszowie przy współpracy Nadleśnictw
Zabezpieczenie przed kolizjami komunikacyjnymi		Wprowadzenie na drodze Makowa – Arłamów ograniczenia prędkości do 50km/h, wymuszanego szykanami technicznymi oraz oznakowanie jako korytarze migracji dzikich zwierząt. Działanie wspólne z ochroną innych gatunków dużych drapieżników.	Droga krajowa Bircza-Leszczawa, Kuźmina-Tyrawa, droga powiatowa Makowa – Jureczkowa	Cały okres planu	300	RDOŚ w Rzeszowie Gminy
Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych						
Nie planuje się						
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
Uzupełnianie wiedzy o wykorzystaniu przestrzeni obszaru przez gatunek		Zimowe tropienia jednocześnie. Otrąpanie w piętę w przypadku zaobserwowania wiosennych tropów osobnika. System fotopułapek.	Cały obszar, wg uzyskiwanych informacji	Corocznie	20/rok	RDOŚ w Rzeszowie
Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku						
Nie planuje się						

Działania ochronne		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Numer i nazwa	Działania ochronne					
1193 Kumak górski	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Nie planuje się					
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	Nie planuje się					
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Nie planuje się					
	Działania służące zwiększaniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Nie planuje się					

Działania ochronne		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa					
1166 Traszka grzebieńniasta	Działania związane z ochroną czynną					
		Nie planuje się				
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		Nie planuje się				
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		Nie planuje się				
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		Nie planuje się				
	Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
		Nie planuje się				

Działania ochronne		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa					
2001 Traszka karpacka	Działania związane z ochroną czynną					
		Nie planuje się				
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		Nie planuje się				
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		Nie planuje się				
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		Nie planuje się				
	Działania służące zwiększaniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
		Nie planuje się				

Działania ochronne						
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Udrożnienie potoków	Likwidacja barier ekologicznych – stopni na potokach. Działanie wspólne dla wszystkich gatunków ryb i minoga.	Olszanka i jej dorzecze (32 progi 1-3m wys.), Holubla (1 jeszcze pozostały próg na działce 668/1)	Początek realizacji planu, z Prawa Wodnego wynika, że powinno być zrealizowane do 25.12.2015 jako cel środowiskowy.	1200	RZGW w Krakowie
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Utrzymanie naturalnego charakteru potoków	Utrzymanie cieków w stanie naturalnym, pozostawienie kształtowania koryt procesom naturalnym, z wyjątkiem ew. punktowych umocnień brzegów w miejscach zagrożenia dla zabudowy i infrastruktury, lecz także tam z pozostawieniem naturalnego dna koryta. Ujęcie w planach zagospodarowania przestrzennego korytarza swobodnej migracji rzeki. Działanie wspólne dla wszystkich gatunków ryb i minoga.	Wszystkie ciek	Cały okres planu	Nie wydzielane	Zarządcy cieków, Gminy
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Ocena hydromorfologiczna cieków	Ocena stanu hydromorfologicznego cieków w obszarze – 50 odcinków badawczych.	50 odcinków wybranych wg metodyki oceny	2 i 9 rok realizacji planu	100	RDOS w Rzeszowie
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
Poprawa rozpoznania rozmieszczenia	Elektropolowy badawcze na kolejnych stanowiskach w obszarze.	Cieki obszaru. Optymalnie do 30 stanowisk.	3 i 7 rok realizacji planu	2/ stanowisk o = 120 w okresie planu w obszarze	RDOŚ w Rzeszowie
Uzupełnienie rozpoznania miejsc wymagających przywrócenia ciągłości ekologicznej cieków oraz ocena hydromorfologiczna cieków.	Terenowa inwentaryzacja barier przerywających ciągłość ekologiczną cieków na całej długości cieków.	Cieki obszaru	Nie później, niż do 3 roku realizacji planu	40	RDOŚ w Rzeszowie
Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
Nie planuje się					

Działania ochronne						
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1163 Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Udrożnienie potoków	Likwidacja barier ekologicznych – stopni na potokach. Działanie wspólne dla wszystkich gatunków ryb.	Olszanka i jej dorzecze (32 progi 1-3m wys.), Holubla (1 jeszcze pozostały próg na działce 668/1)	Początek realizacji planu, z Prawa Wodnego wynika, że powinno być zrealizowane do 25.12.2015 jako cel środowiskowy	1200	RZGW w Krakowie
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Utrzymanie naturalnego charakteru potoków	Utrzymanie cieków w stanie naturalnym, pozostawienie kształtowania koryt procesom naturalnym, z wyjątkiem ew. punktowych umocnień brzegów w miejscach zagrożenia dla zabudowy i infrastruktury, lecz także tam z pozostawieniem naturalnego dna koryta. Ujęcie w planach zagospodarowania przestrzennego korytarza swobodnej migracji rzeki. Działanie wspólne dla wszystkich gatunków ryb.	Wszystkie ciek	Cały okres planu	Nie wydzielane	Zarządcy cieków, Gminy
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					

Ocena hydromorfologiczna cieków	Ocena stanu hydromorfologicznego cieków w obszarze – 50 odcinków badawczych.	50 odcinków wybranych wg metodyki oceny	2 i 9 rok realizacji planu	100	RDOS w Rzeszowie
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
Poprawa rozpoznania rozmieszczenia	Elektropolowy badawcze na kolejnych stanowiskach w obszarze.	Cieki obszaru	3 i 7 rok realizacji planu	2/ stanowisk o = 120 w okresie planu w obszarze	RDOŚ w Rzeszowie
Uzupełnienie rozpoznania miejsc wymagających przywrócenia ciągłości ekologicznej cieków oraz ocena hydromorfologiczna cieków.	Terenowa inwentaryzacja barier przerywających ciągłość ekologiczną cieków na całej długości cieków.	Cieki obszaru	Nie później, niż do 3 roku realizacji planu	40	RDOŚ w Rzeszowie
Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
Nie planuje się					

Działania ochronne		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Numer i nazwa	Działania ochronne					
2503 Brzanka <i>Barbus meridionalis</i>	Działania związane z ochroną czynną	Likwidacja barier ekologicznych – stopni na potokach. Działanie wspólne dla wszystkich gatunków ryb.	Olszanka i jej dorzecze (32 progi 1-3m wys.), Holubla (1 jeszcze pozostały próg na działce 668/1)	Początek realizacji planu, z Prawa Wodnego wynika, że powinno być zrealizowane do 25.12.2015 jako cel środowiskowy	1200	RZGW w Krakowie
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Utrzymanie naturalnego charakteru potoków	Utrzymanie cieków w stanie naturalnym, pozostawienie kształtowania koryt procesom naturalnym, z wyjątkiem ew. punktowych umocnień brzegów w miejscach zagrożenia dla zabudowy i infrastruktury, lecz także tam z pozostawieniem naturalnego dna koryta. Ujęcie w planach zagospodarowania przestrzennego korytarza swobodnej migracji rzeki. Działanie wspólne dla wszystkich gatunków ryb.	Wszystkie ciek	Cały okres planu	Nie wydzielane	Zarządcy cieków, Gminy
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Ocena hydromorfologiczna cieków	Ocena stanu hydromorfologicznego cieków w obszarze – 50 odcinków badawczych.	50 odcinków wybranych wg metodyki oceny	2 i 9 rok realizacji planu	100	RDOS w Rzeszowie
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
Poprawa rozpoznania rozmieszczenia	Elektropolowy badawcze na kolejnych stanowiskach w obszarze.	Cieki obszaru	3 i 7 rok realizacji planu	2/ stanowisk o = 120 w okresie planu w obszarze	RDOŚ w Rzeszowie
Uzupełnienie rozpoznania miejsc wymagających przywrócenia ciągłości ekologicznej cieków oraz ocena hydromorfologiczna cieków.	Terenowa inwentaryzacja barier przerywających ciągłość ekologiczną cieków na całej długości cieków.	Cieki obszaru	Nie później, niż do 3 roku realizacji planu	40	RDOŚ w Rzeszowie
Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
Nie planuje się					

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
2511 Kiełb Kesslera <i>Gobio kessleri</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Nie planuje się					
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	Nie planuje się					
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Wyjaśnienie występowania w obszarze	Elektropolowy badawcze na kolejnych stanowiskach w obszarze.	Cieki obszaru	3 i 7 rok realizacji planu	2/ stanowisko = 120 w okresie planu w obszarze	RDOŚ w Rzeszowie
	Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Nie planuje się					

Działania ochronne						
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycæna dispar</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania ³⁷					
	Nie planuje się					
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	Nie planuje się					
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Inwentaryzacja stanowisk gatunku	Sprawdzenie łąk pod kątem obecności gatunku	100 losowo wybranych punktów w obrębie łąk w obszarze	Pierwsze 3 lata realizacji planu	100 punktów x 0,5/punkt = 50	RDOŚ w Rzeszowie
	Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Nie planuje się					

³⁷ Ocheona gatunku zostanie zapewniona przez ochronę siedliska przyrodniczego 6510.

Działania ochronne						
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1061 Modraszki nausitous <i>Maculinea nausitous</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Utrzymanie siedlisk gatunku w przypadku braku użytkowania rolniczego.	Przekaszanie i odkrzaczanie zarastających siedlisk gatunku, w przypadku braku ich użytkowania rolniczego, po porozumieniu z właścicielem gruntu. Działanie wspólne dla obu gatunków modraszek.	Siedliska gatunku nie użytkowane rolniczo	Co 3 lata w okresie planu	Do 90	RDOŚ Rzeszów
	Wykup gruntów	Wykup gruntów, w przypadku braku innych porozumień z właścicielami gruntów. Działanie wspólne dla obu gatunków modraszek.	Siedliska, dla których nie ma innej możliwości zagwarantowania właściwej ochrony.	2-4 rok obowiązywania planu	25/ha (na podstawie przewidywanej średniej ceny ziemi).	RDOŚ w Rzeszowie
Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania						
	Utrzymanie siedliska gatunku przez użytkowanie rolnicze.	Obligatoryjne: utrzymanie bardzo ekstensywnego użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego łąk i muraw z siedliskami gatunku, zakładającego koszenie albo raz na dwa lata, albo obligatoryjne pozostawianie niezależnie od wielkości działki corocznie 1/4 powierzchni niewykoszonej, albo jeśli coroczne koszenie całej działki, to po 15 września. Wysokość koszenia nie niższa niż 15 cm. Działanie wspólne dla obu gatunków modraszek.	Siedliska gatunku	Cały okres planu	Niepłatne	Właściciele i zarządcy gruntów

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
Monitoring użytkowania stanowisk gatunku	Coroczna wizja stanowisk gatunku i obserwacja, czy są koszone i w jaki sposób. Działanie wspólne dla obu gatunków modraszaków.	Siedliska gatunku	Cały okres planu	1,5/ rok = 15 w okresie planu	RDOŚ w Rzeszowie
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
Poszukiwanie kolejnych stanowisk	Inwentaryzacja wyszukiwawcza przez specjalistę lepidopterologa	podobszar „Krajobraz y kulturowe nad Wiarem”	3 lata: 2-5 rok realizacji planu	30	RDOŚ w Rzeszowie
Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
Nie planuje się					

Działania ochronne						
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1059 Modraszek telejus <i>Maclinea telejus</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Utrzymanie siedlisk gatunku w przypadku braku użytkowania rolniczego.	Przekaszanie i odkrzaczanie zarastających siedlisk gatunku, w przypadku braku ich użytkowania rolniczego, po porozumieniu z właścicielem gruntu. Działanie wspólne dla obu gatunków modraszków.	Siedliska gatunku nieużytkowane rolniczo	Co 3 lata w okresie planu	Do 90	RDOŚ Rzeszów
	Wykup gruntów	Wykup gruntów, w przypadku braku innych porozumień z właścicielami gruntów. Działanie wspólne dla obu gatunków modraszków.	Siedliska, dla których nie ma innej możliwości zagwarantowania właściwej ochrony.	2-4 rok obowiązywania planu	25/ha (na podstawie przewidywanej średniej ceny ziemi).	RDOŚ w Rzeszowie
Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania						
	Utrzymanie siedliska gatunku przez użytkowanie rolnicze.	Obligatoryjne: utrzymanie bardzo ekstensywnego użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego łąk i muraw z siedliskami gatunku, zakładającego koszenie albo raz na dwa lata, albo obligatoryjne pozostawianie niezależnie od wielkości działki corocznie 1/4 powierzchni niewykoszonej, albo jeśli coroczne koszenie całej działki, to po 15 września. Wysokość koszenia nie niższa niż 15 cm. Działanie wspólne dla obu gatunków modraszków.	Siedliska gatunku	Cały okres planu	Niepłatne	Właściciele i zarządcy gruntów

Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
Monitoring użytkowania stanowisk gatunku	Coroczna wizja stanowisk gatunku i obserwacja, czy są koszone i w jaki sposób. Działanie wspólne dla obu gatunków modraszków.	Siedliska gatunku	Cały okres planu	1,5/ rok = 15 w okresie planu (na podstawie średnich cen rynkowych podobnych ekspertyz).	RDOŚ w Rzeszowie
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
Poszukiwanie kolejnych stanowisk	Inwentaryzacja wyszukiwawcza przez specjalistę lepidopterologa	podobszar „Krajobraz y kulturowe nad Wiatem”,	3 lata: 2-5 rok realizacji planu	30	RDOŚ w Rzeszowie
Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
Nie planuje się					

Działania ochronne						
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1074 Barczatka kataka <i>Eriogaster catax</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Usunięcie drzew	Wycięcie samosiejek - głównie brzozy i sosny - z pozostawieniem krzewów tarniny. Jest to zanikające poprzez zarastanie, istotne miejsce występowania barczatki kataka oraz gatunków towarzyszących (<i>Maculinea rebeli</i> modraszek rebelii, <i>Zygana brizae</i> krasnik smugowiec.	Działka 181303_2_0020.2/2 (między Posadą Rybotyczą a Rybotyczą mi)	1-2 rok obowiązuwania planu	10 (na podstawie kosztów podobnych działań w innych obszarach)	RDOŚ Rzeszów
Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania						
	Pozostawianie krzewów tarniny na łąkach i na miedzach	Krzewy tarniny róż i głógów występujące w rozproszonym na łąkach i pastwiskach do 10% pokrycia lub w formie zwartych zarośli i szpalerów zajmujących do 20% działki rolnej uznaje się, jako stanowiące siedlisko gatunków chronionych, za niepodlegające wycięciu na podstawie przepisów o ochronie przyrody.	Cały obszar	Cały okres planu	Nie wydzielane	Właściciele i posiadacze gruntów
Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych						
	Nie planuje się					
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	Wyszukiwanie stanowisk	Poszukiwanie oprzędów barczatki, przeprowadzane w kwietniu i maju, nakładem badawczym 40 rbd /rok	Cały obszar	2 i 7 rok obowiązywania planu	10/ rok = 20 w okresie planu (na podstawie średnich cen rynkowych podobnych ekspertyz).	RDOS w Rzeszowie
	Zapewnianie właściwych (w tym we właściwym terminie fenologicznym) ogłędzin pod kątem występowania gatunków chronionych w procedurze udzielania zezwoleń na wycinanie drzew i krzewów.		Cały okres planu	Nie wydzielane	Organy właściwe do wydania zezwoleń	
Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku	Nie planuje się					

Działania ochronne						
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1078 Krasopanihera <i>Callimorpha quadripunctata</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Utrzymanie okrajków z sadzcem konopiastym	Uwzględnienie potrzeby pozostawiania sadzca konopiastego – rośliny żywicielskiej gatunku – wzdłuż dróg i cieków, w szczególności skupień sadzca utrzymujących się od dłuższego czasu. Uwzględnienie potrzeby pozostawiania skupień gatunku przy planowaniu inwestycji, przy pracach budowlanych w szczególności w zakresie modernizacji dróg, budowy zbiorników retencyjnych, oraz przy utrzymywaniu dróg i rowów.	Cały obszar	Cały okres planu	Nie wydzielane	Właściciele i zarządcy gruntów
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	Nie planuje się					
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Nie planuje się					
	Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Nie planuje się					

Działania ochronne						
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
4014 Biegacz urozmaicony <i>Carabus variolosus</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Ochrona stref przepotokowych w lasach	Wyłączenie z pozyskania drewna strefy na 30 m w każdą stronę od potoków. Pozostawianie martwego drewna w tej strefie. Pozostawienie potoków w lasach w stanie naturalnym. Działanie zbieżne z ochroną innych przedmiotów ochrony.	Cały obszar	Cały okres planu	Nie wydzielane	Nadleśnictwa
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	Nie planuje się					
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Poszukiwanie gatunku	Poszukiwanie nowych stanowisk gatunku.	Wszystkie potoki w obszarze	2-3 rok obowiązywania planu	30 (na podstawie średnich cen rynkowych podobnych ekspertyz).	RDOŚ w Rzeszowie
	Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Nie planuje się					

Działania ochronne						
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
9001 Biegacz Zawadzkiego <i>Carabus zavadzskii</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Nie planuje się					
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	Nie planuje się					
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Poszukiwanie gatunku	Poszukiwanie stanowisk gatunku.	Wszystkie potoki w obszarze	2-3 rok obowiązywania planu	30 (na podstawie średnich cen rynkowych podobnych ekspertyz).	RDOŚ w Rzeszowie
	Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Nie planuje się					

Działania ochronne							
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
1086 Zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberimus</i>	Działania związane z ochroną czynną						
	Nie planuje się						
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania						
	Modyfikacje gospodarki leśnej w Lasach Państwowych	Ujęcie w planach urzędzenia lasu i wdrożenie w praktyce gospodarki leśnej środków ochrony – wg opisu dalej.	Lasy państwowe w obszarze	Cały okres planu	Nie wydzielane		RDLP w Krośnie, Nadleśnictwa
	Modyfikacje gospodarki leśnej w lasach niepaństwowych	Fakultatywnie ³⁸ : pozostawianie martwego drewna w lasach, pozostawianie fragmentów drzewostanu użytkowanego rębnie na przyszłe pokolenie, do naturalnej śmierci i rozpadu, ochrona stref przypotokowych, pozostawianie drzewostanów przeszłorębnych.	Lasy niepaństwowe w obszarze	Cały okres planu	Działania fakultatywne ok. 2-5/ ha x rok (szacunek ekspercki, wg szacunków w projekcie programów leśnośrodkowiskowych MRiRW 2005)		Starostowie RDOŚ w Rzeszowie
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych						
	Nie planuje się						
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
	Nie planuje się						
	Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku						
Nie planuje się							

³⁸ Działania fakultatywne w przypadku ujęcia w programie Rozwoju Obszarów Wiejskich działania „programy leśnośrodkowiskowe” lub „leśne płatności Natura 2000” mogą być finansowane z tego źródła. W przeciwnym razie mogą być finansowane w ramach umów zawartych przez RDOŚ z właścicielami lasów niepaństwowych.

Działania ochronne						
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1920 Ponurek Schneidera <i>Boros schneideri</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Zapewnienie ochrony części stanowisk w podobszarze Lasów Turnickich w ramach dużych obszarów lasów wyłączonych z użytkowania gospodarczego i chronionych biernie.	Wyznaczenie i objęcie ochroną bierną, dodatkowych dużych płatów buczyn (kilka tys. ha) nie chronionych dotychczas jako rezerwaty przyrody, w Lasach Turnickich, dla ochrony pozostałości „puszczańskiej” fauny i flory związanej z siedliskiem, zachowanych na tym obszarze, w tym skupienia stanowisk ponurka. Może być zrealizowane przez objęcie tych obszarów ochroną rezerwatową (uznanie nowych rezerwatów przyrody) lub w inny sposób gwarantujący trwałość biernej ochrony na dużej powierzchni ekosystemów leśnych.	Podobszar Lasy Turnickie, dokładne granice do ustalenia	2-3 rok obowiązywania planu	Nie wydzielane	RDOŚ w Rzeszowie
	Modyfikacje gospodarki leśnej w Lasach Państwowych	Ujęcie w planach urzędzenia lasu i wdrożenie w praktyce gospodarki leśnej środków ochrony – wg opisu dalej.	Lasy państwowe w obszarze	Cały okres planu	Nie wydzielane	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwa

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Modyfikacje gospodarki leśnej w lasach niepaństwowych	Fakultatywnie ³⁹ : pozostawianie martwego drewna w lasach, pozostawianie fragmentów drzewostanu użytkowanego rębnie na przyszłe pokolenie, do naturalnej śmierci i rozpadu, ochrona stref przypotokowych, pozostawianie drzewostanów przeszłorębnych.	Lasy niepaństwo we w obszarze	Cały okres planu	Działania fakultatywne ok. 2-5/ ha x rok (szacunek ekspercki, wg szacunków w projekcie programów leśnośrodowiskowych MRiRW 2005)	Starostowie RDOŚ w Rzeszowie,
Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
Nie planuje się					
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
Poszukiwanie stanowisk gatunku	Poszukiwanie stanowisk.	Lasy w obszarze	Corocznie z nakładem poszukiwa wczym ok. 20rbd/rok	10/rok (szacunek na podstawie cen rynkowych podobnych ekspertyz)	RDOŚ w Rzeszowie
Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
Nie planuje się					

³⁹ Działania fakultatywne w przypadku ujęcia w programie Rozwoju Obszarów Wiejskich działania „programy leśnośrodowiskowe” lub „leśne płatności Natura 2000” mogą być finansowane z tego źródła. W przeciwnym razie mogą być finansowane w ramach umów zawieranych przez RDOŚ z właścicielami lasów niepaństwowych.

Działania ochronne		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Numer i nazwa	Działania ochronne					
4026 Zagłębek bruzdkowany <i>Rhyssodes sulcatus</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
Zapewnienie ochrony części stanowisk w podobszarze Lasów Turnickich w ramach dużych obszarów lasów wyłączonych z użytkowania gospodarczego i chronionych biernie.	Wyznaczenie i objęcie ochroną bierną, dodatkowych dużych płatów buczyn (kilka tys. ha) nie chronionych dotychczas jako rezerwat przyrody, w Lasach Turnickich, dla ochrony pozostałości „puszczańskiej” fauny i flory związanej z siedliskiem, zachowanych na tym obszarze, w tym skupienia stanowisk zglębka. Może być zrealizowane przez objęcie tych obszarów ochroną rezerwatową (uznanie nowych rezerwatów przyrody) lub w inny sposób gwarantujący trwałość biernej ochrony na dużej powierzchni ekosystemów leśnych.	Podobszar Lasy Turnickie, dokładne granice do ustalenia	2-3 rok obowiązywania planu	Nie wydzielane	RDOŚ w Rzeszowie	
Modyfikacje gospodarki leśnej w Lasach Państwowych	Ujęcie w planach urzędzenia lasu i wdrożenie w praktyce gospodarki leśnej środków ochrony – wg opisu dalej.	Lasy państwowe w obszarze	Cały okres planu	Nie wydzielane	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwa	
Modyfikacje gospodarki leśnej w lasach niepaństwowych	Fakultatywnie ⁴⁰ : pozostawianie martwego drewna w lasach, pozostawianie fragmentów drzewostanu użytkowanego rębnie na przyszłość	Lasy niepaństwowe w obszarze	Cały okres planu	Działania fakultatywne ok. 2-5/ ha x rok	Starostowie RDOŚ w Rzeszowie,	

⁴⁰ Działania fakultatywne w przypadku ujęcia w programie Rozwoju Obszarów Wiejskich działania „programy leśnośrodowiskowe” lub „leśne płatności Natura 2000” mogą być finansowane z tego źródła. W przeciwnym razie mogą być finansowane w ramach umów zawartych przez RDOŚ z właścicielami lasów niepaństwowych.

						(szacunek ekspercki, wg szacunków w projekcie programów leśnośrodkowych MRiRW 2005)	
pokolenie, do naturalnej śmierci i rozpadu, ochrona stref przypotokowych, pozostawianie drzewostanów przeszlorębnych.							
Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych							
Nie planuje się							
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony							
Poszukiwanie stanowisk gatunku		Lasy w obszarze	Corocznie z nakładem poszukiwa wczym ok. 20rbd/rok	10/rok (szacunek na podstawie cen rynkowych podobnych ekspertyz)		RDOŚ w Rzeszowie	
Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku							
Nie planuje się							

Przedmiot ochrony	Działania ochronne				Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania		Szacunkowe koszty (w tys. zł)
1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	Działania związane z ochroną czynną Ochrona zimowisk	Zainstalowanie krat zamykanych na okres zimy w 4 korytarzach bocznych, w celu uniemożliwienia płoszenia zimujących nietoperzy przez ludzi. Kraty te powinny być odporne na wandalizm, umożliwić swobodny przelot nietoperzy oraz zabezpieczyć przed wchodzeniem ludzi. Powinny być zaopatrzone w tablice wyjaśniające sens zamknięcia. Coroczne otwieranie i zamykanie krat (powinny być zamknięte od listopada do marca).	Fort Grochowce	1 rok obowiązuwania planu	40 (na podstawie kosztów prac w innych podobnych obiektach)	RDOŚ w Rzeszowie w porozumieniu z dzierżawcą obiektu
		Usunięcie drzew rozsadzających stropy tuneli (dot. tylko drzew bezpośrednio nad tunelami, wrastających w konstrukcję).	Fort Grochowce i Fort Prątkowce	1 rok obowiązuwania planu	8 (na podstawie kosztów tablic zrealizowanych w innych miejscach)	Nadlesnictwo Krasieczyn (Prątkowce), RDOŚ w Rzeszowie w porozumieniu z dzierżawcą obiektu (Grochowce) oraz z konserwatorem zabytków.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	Oznakowanie obiektów tablicami informacyjnymi, z informacją o nietoperzach i z prośbą o nie wchodzenie w okresie zimowania nietoperzy.	Fort Grochowe i Fort Pralkowce	1 rok obowiązywania planu	4 (na podstawie kosztów prac innych podobnych obiektach)	RDOŚ w Rzeszowie
Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
Nie planuje się					
Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
Kontrola stanu obiektu i zamknięcia krat w okresie zimowym		Fort Grochowe i Fort Pralkowce	2 x każdej zimy	Nie wydzielane	RDOŚ w Rzeszowie
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
Poszukiwanie innych, rozproszonych zimowisk	Kontrola rozproszonych bunkrów i piwnic leśnych pod kątem zimowania mopków. Wyszukiwanie obiektów latem, ich kontrola w lutym.	Część obszaru w gm. Krasiczyn, Fredropol i Przemysł	2-3 rok obowiązywania planu	20 (na podstawie cen rynkowych podobnych badań i ekspertyz)	RDOŚ w Rzeszowie
Wyjaśnienie letniego znaczenia obszaru dla gatunku	Badania sieciowe i detektorowe pod kątem występowania gatunku w lasach obszaru.	Lasy w całym obszarze	2-3 rok obowiązywania planu	30 (na podstawie cen rynkowych badań detektorowych w innych obszarach w Polsce)	RDOŚ w Rzeszowie
Działania służące zwiększeniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
Nie planuje się					

Działania ochronne						
Przedmiot ochrony	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Rozwiązanie problemu guana	Instalacja folii pod miejscem wykorzystywanym przez nietoperze. Uprzątanie guana co 2 lata.	Kościół w Krasieczynie	1 rok obowiązuje w planu + cały okres planu. Prace w okresie nieobecności nietoperzy, w okresie październik-marzec.	2/rok = 20 w okresie planu (na podstawie kosztów podobnych działań w innych obiektach)	RDOŚ w Rzeszowie
	Działania edukacyjno-informacyjne	Ustawienie tablicy informującej o kolonii nietoperzy. Broszurka informacyjna dla mieszkańców Krasieczyna.	Kościół w Krasieczynie	1 rok obowiązuje w planu	10 (na podstawie kosztów podobnych działań w innych obszarach).	RDOŚ w Rzeszowie lub UG w Krasieczynie
Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania						
Nie planuje się						
Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych						
Nie planuje się						

Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
Rozpoznanie żerowisk i korytarzy przelotów nietoperzy z kolonii w Krasieczynie.	Badania detektorowe w okresie letnim.	Krasieczyn i okolice	2014-2015	30 (na podstawie cen rynkowych badań detektorowych w innych obszarach w Polsce)	RDOŚ w Rzeszowie
Działania służące zwiększaniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
Nie planuje się					

OCHRONA KOMPLEKSU SIEDLISK PÓLNATURALNYCH W PODOBSZARZE „KRAJOBRAZY KULTUROWE NAD WIAREM”

Konieczne jest założenie stosowania działań pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego stymulujących ochronę cennych siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000 = wypas muraw, oraz działań wdrażanych jako działania ochrony czynnej przez RDOŚ na podstawie art. 60a ustawy o ochronie przyrody (przygotowujących i uzupełniających działania rolników w ramach programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego). Wymaga to negocjacji szczegółów i zawarcia przez RDOŚ odpowiednich porozumień z właścicielami gruntów, do czego można przystąpić dopiero po ustaleniu przez MRiRW szczegółowych zasad programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego na lata 2014-2020.

Ze względu na złożoność zagadnienia, ten element planu zadań ochronnych wymaga „osłony naukowo-monitoringowej”. W ramach prac nad niniejszym planem dość dobrze zinwentaryzowano płaty muraw kserotermicznych wraz z ich florą oraz stanowiska modraszków. Opis ten powinien być uzupełniony o analizę związaną z murawami kserotermicznymi fauny prostoskrzydłych i motyli. Ta informacja, mimo że nie przekłada się na żaden z formalnych wskaźników ochrony siedliska, jest istotna, ponieważ celem ochrony jest nie tylko zachowanie siedliska jako typu roślinności, ale także zachowanie całej związanej z nim różnorodności biologicznej. Dodatkowa informacja o tej różnorodności jest potrzebna jako element niezbędnego, adaptacyjnego zarządzania ochroną siedliska w obszarze, które to zarządzanie niniejszy plan może tylko zainicjować. Może ona wpływać na szczególne sposoby wykonania zabiegów lub na ich priorytetyzację.

Następnie, zarówno murawy, jak i siedliska modraszków, powinny być w krótkich okresach czasu monitorowane, pod kątem oceny skutków podejmowanych działań ochronnych. W stosunku do muraw kserotermicznych prowadzone są badania naukowe na 8 stałych poletkach, których wyniki uzupełnią planowany monitoring.

Przewiduje się następujące działania:

1. Usunięcie nalotu drzew i krzewów. W pierwszym etapie działań ochronnych należy usunąć nalot krzewów i drzew z muraw kserotermicznych, a czynność tę należy wykonać poza sezonem wegetacji roślin. Krytyczna potrzeba działania dotyczy 28 ha płatów będących obecnie w stanie U2, a pilna potrzeba – dalszych ok. 20 ha płatów w stanie U1 (por. karty płatów w raporcie eksperta). Wycięte gałęzie i pozostałości drzew i krzewów trzeba bezwzględnie usunąć poza obręb płatów (suche rośliny będą utrudniać wypas zwierząt). Przed wykonaniem zabiegu, na przełomie kwietnia i maja, a ponownie w maju, sprawdzić powierzchnie zabiegu pod kątem występowania oprzędów barczatki na zarostach tarniny, a następnie wyłączyć z usuwania i pozostawić zarosła, w których stwierdzono oprzędów. Niezależnie od aktualnego zasiedlenia przez barczatkę, z uwagi na zachowanie różnorodności gatunkowej roślin i zwierząt, głównie ptaków i owadów, a także ze względu na zachowanie estetyki i harmonii krajobrazu rolniczego, należy pozostawić skupienia tarniny i szpalery zakrzaczeń z tarniny, głogów czy róży wzdłuż dróg polnych, a także pojedyncze, niewielkie skupiska drzew. Będą one jednocześnie służyły jako bariery dla pasących się zwierząt oraz dawały cień w upalne dni. Rozproszone krzewy i pojedyncze drzewa mogą stanowić ok. 10% powierzchni płatów, a szpalery krzewów i zwarte ich zarosła – do 20% powierzchni działek rolnych. Poza usuwaniem drzew i krzewów z płatów muraw, konieczne jest wycięcie samosiejek - głównie brzozy i sosny (pozostawione natomiast powinny być krzewy tarniny), z działki 181303_2.0020.2/2 - między Posadą Rybotycką a Rybotyczami: jest to zanikające poprzez zarastanie, istotne miejsce występowania

- barczatki kataks oraz gatunków towarzyszących (*Maculinea rebeli* modraszek rebelii, *Zygona brijae* kraśnik smugowiec). Zakłada się, że usuwanie drzew i krzewów jest działaniem do pilnego wykonania przez RDOŚ na podstawie art. 60 i 60a ustawy o ochronie przyrody.
2. W płatach muraw kserotermicznych - tam, gdzie właściciele gruntów wybiorą ich użytkowanie pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe, zakłada się, że będą mogli korzystać ze wsparcia programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego, i że wspierany tym programem sposób gospodarowania zapewni ochronę muraw.
 3. W płatach muraw kserotermicznych - tam, gdzie właściciele gruntów nie będą zainteresowani ich użytkowaniem lub będą zainteresowani tylko użytkowaniem kośnym, zakłada się, że wypas powinien być zaaplikowany przez RDOŚ jako działanie ochronne na podstawie art. 60a ustawy o ochronie przyrody. Wymaga to zawarcia odpowiedniego porozumienia z właścicielem gruntu. W skrajnych przypadkach braku możliwości uzyskania takiego porozumienia zakłada się wykup gruntów na rzecz RDOŚ lub innego podmiotu działającego na rzecz ochrony przyrody, a następnie aplikowanie wypasu.
 4. Równocześnie, ew. użytkowanie kośne przez właścicieli gruntów powinno wykluczać pozostawianie wykazanej biomasy na gruncie i inne działania mogące być szkodliwe dla murawy, dlatego ujęto je w ramach działań obligatoryjnych tak, że staną się elementem minimalnych norm.
 5. W przypadku zaistnienia w murawach kserotermicznych ekspansji trzcinnika piaskowego, może być konieczne podjęcie interwencyjnych działań jego zwalczania. Trzcinnik piaskowy jest obecnie uważany za jeden z bardziej ekspansywnych, bezwzględnych chwastów ekosystemów trawiastych. Walka z trzcinnikiem piaskowym jest trudna, a zabiegi ochronne muszą być zaplanowane na dłuższy czas (nawet kilka lat). Aby wyeliminować trzcinnik z runi muraw, należy systematycznie, co kilkanaście dni wykaszac go, a masę roślinną usuwać poza obręb platu. Pozytywne rezultaty w walce z trzcinnikiem otrzymuje się, przeprowadzając wypas runi z udziałem tego gatunku przez konie.
 6. W siedliskach modraszków zakłada się ograniczoną możliwość użytkowania kośnego – koszenie albo całej działki raz na dwa lata, albo obligatoryjne pozostawianie, niezależnie od wielkości, działki corocznie 1/4 powierzchni niewykoszonej, albo coroczne koszenie całej działki, ale dopiero po 15 września. Tam, gdzie właściciele będą zainteresowani takim użytkowaniem, siedliska zachowają się bez konieczności innej ingerencji. Niestety, ani aktualny program rolnośrodowiskowy na lata 2007-2013, ani projekt pakietu rolnośrodowiskowego na lata 2014-2020 nie zakładają oferty wsparcia dla takiego reżimu gospodarowania, dlatego nie przewidziano działań fakultatywnych. Tam, gdzie właściciele nie będą w ogóle zainteresowani użytkowaniem, konieczne będzie wykonywanie przez RDOŚ na podstawie art. 60 ustawy o ochronie przyrody ochrony czynnej przez przekaszanie łąki raz na 3 lata i usuwanie zarastających drzew i krzewów. Wymaga to zawarcia odpowiedniego porozumienia z właścicielem gruntu. W skrajnych przypadkach braku możliwości uzyskania takiego porozumienia zakłada się wykup gruntów na rzecz RDOŚ lub innego podmiotu działającego na rzecz ochrony przyrody, a następnie aplikowanie działań ochronnych.
 7. Pozostale użytki zielone – łąki i pastwiska – w podobzarze „Krajobrazy Kulturowe nad Wiarem” powinny być utrzymane – niezależnie od ich zainwentaryzowania jako siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków. Oznacza to ich ochronę przed zabudową (także rozproszoną i

tzw. „siedliskową”), która miałyby być realizowana kosztem użytków gruntowych Ł i Ps. oraz użytków stanowiących de facto łąkę, niezależnie od ich kwalifikacji ewidencyjnej. Wariant „półnaturalne łąki świeże i wilgotne” pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego powinien być dostępny dla wszystkich użytków zielonych w obszarze, niezależnie od ich skartowania w dokumentacji niniejszego planu, jako siedlisko „naturowe”. Por. także niżej podejście do ochrony użytków zielonych w całym obszarze.

8. Bezpośrednie działania ochrony czynnej powinny być uzupełnione kampanią edukacyjną na temat szkodliwości wypalania traw. W trakcie tej kampanii należy zwrócić także uwagę na obowiązujące przepisy prawa o ochronie przyrody, prawa w zakresie ochrony przeciwpożarowej i minimalnych norm.

Do wypasu muraw kserotermicznych zaleca się wykorzystanie ekstensywnych, najlepiej lokalnych ras zwierząt gospodarczych (optymalnie owce, dopuszczalnie bydło ras mięsnych, kozy) o obsadzie 0,5 DJP/ha (dopuszczalne granice 0,4-1 DJP/ha). Ponieważ ekstensywne rasy bydła są stosunkowo dobrze przystosowane do zmieniających się warunków pogodowych, wypas prowadzi się w systemie ciągłym od wiosny do jesieni (2 dekada maja, koniec października - zwiertęta przez cały czas przebywają na pastwisku), zapewniając zwierzętom jedynie przenośne wiaty do ukrycia się w przypadku upału lub burzy oraz stały dostęp do czystej wody. Pozostawione niedojady należy bezwzględnie wykaszać po zakończeniu sezonu pastwiskowego. Zabieg ten jednocześnie niszczy odrastające z części podziemnej (z korzeni) drzewa i krzewy. Wypas nie powinien być stosowany na całej powierzchni murawy. Co roku należy pozostawiać nieużytkowany fragment ok. 10-15% całej powierzchni (co roku inny).

Wyjątkowo, nie więcej niż na 10% powierzchni muraw, dopuszcza się zastępowanie wypasu koszaniem realizowanym corocznie (jednokrotnie) po 30 września, lub co drugi rok przed 30 września. Koszenie runi na murawie kserotermicznej jako element zastępczy dla wypasu zaleca się zaplanować w działaniach ochronnych tylko wtedy, kiedy wypas np. ze względu na małą powierzchnię płatu, jego oddalenie od pozostałych itp. nie jest możliwy do wykonania. Skoszona biomasa musi być obowiązkowo zebrana i wyniesiona poza obręb zbiorowiska.

Elementem ochrony podobszaru „Krajobrazy kulturowe nad Wiaрем” musi być szczególnie skrupulatna ochrona tego obszaru przez zainwestowaniem i zabudową poza obrębem obecnych miejscowości, także tzw. „zabudową siedliskową” – w szczególności analiza planowanych zmian studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów decyzji o warunkach zabudowy, pod kątem ewentualnego zajmowania siedlisk murawowych, ale także pod kątem oddziaływań pośrednich na przedmioty ochrony, które byłyby generowane przez nowe ogniska zabudowy, a także z pełnym uwzględnieniem kumulowania się oddziaływań w skali całego obszaru Natura 2000. Z wyjątkiem spraw, w których ryzyko oddziaływania zostanie wykluczone, dokumenty przewidujące takie zainwestowanie lub zabudowę nie powinny być przyjęte, decyzje przewidujące takie zainwestowanie nie powinny być uzgodnione, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Elementem wykraczającym poza ochronę obszaru Natura 2000, ale komplementarnym do niego, byłoby odtworzenie w podobszarze „Krajobrazy Kulturowe nad Wiaрем” występowania świetlistych dąbrów, tj. siedliska przyrodniczego 9110. W obszarze znaleziono płaty tego siedliska, ale bardzo zniekształcone i niereprezentatywne, niekwalifikujące się obecnie do uznania za przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Jednak, możliwe

i celowe wydaje się odtworzenie charakteru świetlistych dąbrów w kilku platach. Choć wykracza to poza obligatoryjną ochronę obszaru Natura 2000, przedstawiamy tu, że program takich działań powinien objąć:

- zabezpieczenie płatów siedliska przed zniszczeniem (wycięciem starego drzewostanu dębowego w ramach gospodarki leśnej),
- jednorazowe usunięcie podszytu leszczyzny; wykonując zabieg należy zachować wszystkie rzadkie i typowe dla zbiorowiska krzewy, w tym: *Staphylea pinnata*, *Crataegus sp.*, *Cornus sp.*, *Lonicera xylosteum* oraz drzew: *Acer platanoides*, *Cerasus avium*, *Malus sp.* Na silnie przekształconych powierzchniach usunięcie gęstego podrostu buka, grabu i jodły, usunięcie przerastających stare dęby buków i jodeł);
- jednorazowy wysiew nasion roślin runa z sąsiadujących zbiorowisk ciepłolubnych lub skoszenie zbiorowisk ciepłolubnych i rozłożenie siana;
- po uzyskaniu regeneracji runa, przetrzymywanie w okresie letnim bydła domowego, a w latach nasiennych dębu również trzody;
- turystyczne i edukacyjne wykorzystanie dąbrów, mających niebanalne walory poznawcze i krajobrazowe; mogących stanowić lokalną atrakcję - organizacja ścieżki dydaktycznej.

Ochrona przedmiotów ochrony Natura 2000 może być zintegrowana z ochroną krajobrazu kulturowego oraz walorów historyczno-kulturowych i krajobrazowych, wynikających np. z ochrony parku krajobrazowego lub realizowanych jako baza utrzymania i wyeksponowania atrakcyjności turystycznej.

OCHRONA UNIKATOWEGO „PUSZCZAŃSKIEGO” KOMPONETU RÓZNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ BUCZYN (9130) W LASACH TURNICKICH

Wkładem Ostoi Przemyskiej – a w zasadzie jej fragmentu, określonego jako podobzar „Lasów Turnickich”, w ochronę buczyn (9130) w sieci Natura 2000 w Polsce jest unikatowe, nie występujące nigdzie indziej w polskich buczynach kontynentalnego regionu biogeograficznego, skupienie rzadkich i zagrożonych gatunków o charakterze „puszczańskim”, tj. typowych dla lasów naturalnych, a na pozostałej części Polski zanikłych pod wpływem gospodarki leśnej. Do gatunków tych należą zarówno przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 - zgniotek cynobrowy, zagłębek bruzdkowany, ponurek Schneidea, bezlist okrywowy, widłoząb zielony – jak i inne gatunki: porost granicznik płucnik (14 stanowisk), wiele innych unikatowych gatunków mchów, grzybów i chrząszczy (*Lacon lepidopterus* – znalezione w 2012 r. drugie stanowisko w Polsce po rezerwacie ścisłym Białowieskiego Parku Narodowego; *Eurythyrea austriaca*, *Sternodea baudii* – jedyne współczesne stanowisko w Polsce; *Euplectus frivaldszkyi* znaleziony na Suchym Obyczu w Polsce występuje jeszcze tylko w Górach Słonnych i w Beskidzie Niskim; *Zeteotomus brevicornis* – niezwykle rzadko obserwowany drapieżny kusak współcześnie znany z Sudetów i Gór Świętokrzyskich; liczne gatunki chrząszczy saproksylicznych uważanych za wskaźniki lasu pierwotnego: *Tachysyda gracilis*, *Ampedus melanurus*, *Ampedus tristis*, *Harminius undulatus*, *Ceruchus chrysomelinus*, *Dendrophagus crenatus*, *Thymalus limbatus*, *Peltis grossa*).

Gatunki te, mimo, że niektóre z nich w mniejszym lub większym stopniu tolerują ekstenywną gospodarkę leśną, optymalne warunki życia znajdują w lasach niezagospodarowanych i nieużytkowanych, tj. w warunkach ochrony rezerwatowej. Środkiem ochrony tak unikatowego ich skupienia

powinno być znaczne powiększenie dużych terenów chronionych biernie w Lasach Turnickich (np. przez uznanie dodatkowych rezerwatów przyrody, choć możliwe są także inne formy takiej ochrony). Obecnie rezerwaty chronią zaledwie ok. 4% siedliska 9130 w Ostoi Przemyskiej (540 ha). Powierzchnia ta powinna zostać zwiększona do kilku tys. ha., co zabezpieczyłoby tak unikatowy w skali Polski fragment buczyn karpackich. Szczegółowy zakres ochrony bierniej dużych obszarów pozostawia się do ustalenia np. na etapie projektu rezerwatu/-ów, powinna ona jednak zabezpieczyć np. >50% znanych stanowisk zagłębka bruzdkowanego i główne koncentracje innych, najcenniejszych gatunków.

PROPONOWANE ŚRODKI OCHRONNE DO WDROŻENIA W LASACH W RAMACH GOSPODARKI LEŚNEJ W LASACH PAŃSTWOWYCH NA CAŁYM OBSZARZE

1. Zachowanie i odtworzenie naturalnego składu gatunkowego drzewostanów leśnych siedlisk przyrodniczych oraz pełnego zróżnicowania tego składu, przez:

a) przyjęcie, w planowaniu urzędzeniowo-leśnym i w bieżącej realizacji hodowli lasu, następujących docelowych składów gatunkowych dla siedlisk przyrodniczych wyróżnionych w obszarze – z wdrożeniem, w skali obszaru, całej ich zmienności i z dopuszczeniem elastyczności i odstępstw wynikających z lokalnych warunków mikrosiedliskowych oraz z naturalnej dynamiki poszczególnych gatunków drzew, lecz z pełnym wykluczeniem udziału So oraz gatunków obcego pochodzenia geograficznego:

Kod siedliska	PTD	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu [%]
9130	Bk	Bk 75-100, Jd, Jw, Js i inne 0-25
	Jd-Bk	Bk 50-75, Jd 25-50, Jw, Kl, Lp, Bst, Wz, Gb i inne 0-25
	Bk-Jd	Jd 50-75, Bk 25-50, Jw, Kl, Lp, Bst, Wz, Gb i inne 0-25
	Jd	Jd 75-100, Bk, Jw i inne 0-25
	Gb-Bk (w niższych położeniach, przejść do grądów)	Bk 50-70, Gb 10-30, Jd, Jw i inne 0-20
9110	Jw-Bk	Bk 50-70, Jw 10-30, Bst, Lp, Gb, Jd, Js i inne 0-20
	Bk	Bk 80-100, Jd, Jw i inne 0-20
	Jd-Bk	Bk 50-80, Jd 10-30, Jw i inne 0-20
	Bk-Jd	Jd 50-80, Bk 10-30, Jw i inne 0-20
	Jd	Jd 80-100, Bk, Jw, Js i inne 0-20

Kod siedliska	PTD	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu [%]
9170	Gb-Db Gb-Bk (w wyższych położeniach przejść do buczyn)	Db 50-70 Gb 10-30, Jw, Lp i inne 5-20 Bk 30-60, Gb 20-40, Lp, Jw i inne 5-20
9180	n/d	Wg spontanicznego rozwoju
91E0	n/d	Wg spontanicznego rozwoju

- b) Stopniowa gatunków obcego pochodzenia geograficznego ze składu drzewostanów leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000. Proces ten może być długofalowy, rozciągnięty na całe pokolenie drzewostanu, z wyjątkiem mniej rozpowszechnionych gatunków mogących wykazywać skłonności inwazyjne – dąb czerwony, klon jesionolistny, jesion pensylwański / amerykański, które powinny być wyeliminowane w okresie planu. Usunięcie robinii, mimo jej inwazyjnych skłonności, powinno być rozciągnięte na ok. 20-30 lat. Eliminacja gatunków obcych nie dotyczy sytuacji, w których punktowe stanowiska tych gatunków są pamiątką dawnej kultury leśnej (np. drzewostany żywotnika) lub elementem kulturowym (np. robinia na fortach Twierdzy Przemysł – gatunek maskujący, element dawnej sztuki fortecznej).
- c) Stopniowe ograniczanie roli sosny i modrzewia w drzewostanach leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 do roli co najwyżej domieszkowej.
- d) Stopniowa przebudowa drzewostanów porolnych So, Md i Św w kierunku PTD przyjętych dla buczyn lub grądów (zob. tabela wyżej).
2. Utrzymanie zróżnicowanej struktury drzewostanów, przez kontynuację ich odnawiania i użytkowania rębniami złożonymi (IV i V) z odnowieniami naturalnymi (sztucznymi tylko jako uzupełnienie naturalnych w przypadku ich niepowodzenia oraz w toku przebudowy drzewostanów gdy brak naturalnie pojawiających się gatunków liściastych), długimi okresami odnowienia (40-50 lat), rozpoczynanie rębni nie wcześniej niż przy wieku drzewostanu 140 lat dla Db; 130 lat dla Bk, Jd, Jw, Js; 100 lat dla Lp, Gb.
3. Utrzymywanie różnorodności strukturalnej ekosystemu leśnego, zasobów martwego drewna i odbudowa zasobów martwego drewna grubowymiarowego przez:

- a) Pozostawianie, we wszystkich cięciach rębnych, części każdego użytkowanego rębnie wydzielenia, nie mniejszej niż 5% powierzchni wydzielenia, ani nie mniejszej niż (5% powierzchni wydzielenia)/(zadrzewienie pozostawianej biogrupy)⁴¹, na przyszłe pokolenie drzewostanu i docelowo do naturalnej śmierci i rozpadu – w formie kęp, biogrup. Powierzchnia taka powinna przez cały okres odnowienia w wydzieleniu pozostać w stanie naturalnym, tj. nienaruszona żadnym cięciem. Pozostawiany fragment powinien być wyznaczony w chwili realizacji pierwszego cięcia rozpoczynającego rębnię, a w przypadku rębni w toku – niezwłocznie, o ile dotychczas nie został wyznaczony. Zalecane jest wyznaczanie raczej mniejszej liczby większych, niż większej liczby mniejszych powierzchni.
- b) Pozostawianie nieużytkowanych pasów co najmniej 30m w każdą stronę (mierzone w rzucie poziomym) od wszystkich cieków (strumieni, potoków i obszarów źródłiskowych, wg ich stanu na gruncie), dopuszczenie do akumulacji martwego drewna w tych strefach (zapewni to dobre warunki do ochrony bezlistu okrywowego, biegnąca urozmaiconego, częściowo zgniotka cynobrowego). Wykluczenie zrywki drewna korytami cieków.
- c) Wyłączenie z użytkowania i pozostawienie naturalnym procesom (dotyczy stanowisk znanych oraz nowych w przypadku ich odnalezienia):
- wszystkich płatów jaworzyn (9180) z buforem 50m od granic ich płatów;
 - łęgów 91E0 (w rzeczywistym zasięgu łęgu, niezależnie od granic wydzieleń leśnych i sklasyfikowanych typów siedliskowych lasu);
 - specyficznych postaci buczyn (9130) – podzespołów unikatowych, o wysokiej wartości przyrodniczej, dla których zmiana mikroklimatu może spowodować wycofanie się typowych roślin runa, a tym samym ich zniekształcenie (podzespół czosnkowy żyźnej buczyny karpackiej *Dentario glandulosae-Fagetum alliotosum*, podzespół mieszańcowy żyźnej buczyny karpackiej *Dentario glandulosae-Fagetum lanarietosum*);
 - źródełek wapiennych (7220) z buforem 100m od źródelka;
 - wychodni skalnych z buforem 50m od nich;
 - bufora 100m od znanych stanowisk bezlistu okrywowego;
 - bufora 50 m od znanych stanowisk widłozębu zielonego;
 - fragmentów lasu na 500m wokół znanych stanowisk zagłębka bruzdkowanego⁴² (z uwzględnieniem struktury drzewostanów mogących stanowić dogodne siedlisko);
 - drzewostanów trudno dostępnych, a na strumyach stokach, z których zrywka drewna napotyka na znaczne utrudnienia;

⁴¹ Pomiar wielkości biogrupy po linii stycznej do najdalej wysuniętych pni drzew wchodzących w jej skład.

⁴² Dotyczy stanowisk, które nie będą zabezpieczone przez ochronę rezerwatową. Ze względu na bardzo wysokie wymagania gatunku pod względem zasobów martwego drewna, uzyskanie właściwego stanu jego siedliska praktycznie wyklucza się z pozyskaniem drewna w miejscu występowania gatunku.

- d) Konsekwentne pozostawianie wszystkich wykrotów i złomów oraz – z wyjątkiem sytuacji, gdy wskaźnik wydzielania się posuzu NPC będzie w klasie III lub IV, a usuwanie drzew zamierających będzie mogło przyczynić się do zwiększenia trwałości drzewostanu⁴³ – stojących drzew zamierających oraz martwych gatunków liściastych i jodły, a w promieniu 500m od znanych stanowisk ponurka Schneidera także innych gatunków,
- e) Pozostawianie (także po naturalnej śmierci do samorzutnego rozkładu) wszystkich drzew biocenotycznych w sensie Instrukcji Ochrony Lasu (2011 r.), tj. w szczególności:
- żywych i martwych drzew miejscowo spróchniałych (ze zgnilizną), drzew z owocnikami grzybów (hubami), drzew z widocznymi, otwartymi ranami pnia, z uszkodzeniami od pioruna, złamanych, z koroną częściowo (powyżej 1/3) obumarłą (martwe konary i gałęzie w koronie) lub obłamana,
 - drzew dziuplastych i z tworzącymi się wewnętrznymi próchnowiskami;
 - drzew o nietypowym pokroju, tworzących tzw. niezwykle formy,
 - drzew z gniazdami praków, o średnicy gniazd powyżej 25 cm,
 - drzew wyraźnie wyróżniających się wiekiem lub rozmiarami w stosunku do innych drzew na tym terenie, tj. jodeł, buków i dębów o obwodzie >300 cm, jaworów, lip i grabów o obwodzie >200 cm,
4. Kontrola (przez odpowiednio przeszkolone w zauważaniu i rozpoznawaniu n/w elementów) służby nadleśnictwa) wydzieleń leśnych przewidywanych do objęcia zabiegami gospodarczymi, na etapie planowania tych zabiegów, pod kątem występowania:
- a) płatów jaworzyn, lęgów i specyficznych postaci buczyn o których mowa w pkt. 1c,
 - b) ewentualnych stanowisk bezlistu okrywowego,
 - c) cieków oraz źródełek wapiennych,
 - d) drzew biocenotycznych, o których mowa w pkt. 1e,
5. Pozostawianie w lesie surowca drzewnego w razie przypadkowego wykrycia w wyciętym drewnie występowania zgniotka cynobrowego, ponurka Schneidera, zagłębka bruzdkowanego lub innych gatunków podlegających ochronie gatunkowej.

OCHRONA PÓLNATURALNYCH ŁĄK

Pólnaturalne użytki zielone w całym obszarze powinny być zachowane w obecnym ich areale. Większość z nich stanowi siedlisko przyrodnicze 6510, a na wszystkich wysoce prawdopodobne jest występowanie modraszka nieparka. Wobec braku szczegółowej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków na terenach łąkowych (nie było to także w zakresie planu), przynajmniej do czasu jej uzyskania środkiem

⁴³ Wg współczesnej wiedzy z zakresu hylopatologii, usuwanie drzew zamierających, a tym bardziej martwych, nie ogranicza postępu chorobowego zamierania jesionu. W przypadku zamierania jesionu w lęgach, zaleca się pozostawienie bez ingerencji i następnie do naturalnej sukcesji.

ochrony powinno być zachowanie aktualnej powierzchni zielonych i wsparcie ich kośnego lub pastwiskowego użytkowania, z pozostawieniem pewnej elastyczności co do jego form. Oznacza to ich ochronę przed zabudową, także rozproszoną i tzw. „siedliskową”.

Przeprowadzenie inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków na terenach łąkowych zostało zaproponowane jako działanie ochronne. Jeśli ta inwentaryzacja ma być wiarygodna, to musi wymagać dość szczegółowej penetracji terenu. Nawet przy użyciu podkładu fotomapy, jej koszty szacuje się na ok. 190 tys. zł (2 tys zł/km²). Do czasu jej ew. wykonania, konieczna do skutecznej ochrony obszaru; jest ochrona użytków zielonych bez uszczegóławiania klasyfikacji konkretnych ich płątów. Wariant „pólnaturalne łąki świeże i wilgotne” pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego powinien być dostępny nie tylko dla użytków zielonych skartowanych w dokumentacji niniejszego planu jako siedlisko „naturowe”, ale także dla siedlisk potwierdzonych w inny sposób (np. ekspercką dokumentacją przyrodniczą na zamówienie rolnika).

Elementem ochrony obszaru musi być ochrona przez zainwestowaniem i zabudową poza obrębem obecnych miejscowości, także tzw. „zabudową siedliskową” – w szczególności analiza planowanych zmian studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów decyzji o warunkach zabudowy, pod kątem ewentualnego zajmowania siedlisk murawowych, ale także pod kątem oddziaływań pośrednich na przedmioty ochrony, które byłyby generowane przez nowe ogniska zabudowy, a także z pełnym uwzględnieniem kumulowania się oddziaływań w skali całego obszaru Natura 2000. Z wyjątkiem spraw, w których ryzyko takiego oddziaływania zostanie wykluczone, dokumenty przewidujące takie zainwestowanie lub zabudowę nie powinny być przyjęte, decyzje przewidujące takie zainwestowanie nie powinny być uzgodnione, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

OGRANICZANIE WYSTĘPOWANIA INWAZYJNYCH OBcych GATUNKÓW ROŚLIN

Inwazja neofitów stanowi w obszarze istotne zagrożenie dla siedlisk przyrodniczych – w szczególności dla kamieńców nadrzecznych, łągów i łąk świeżych. Dla ochrony tych siedlisk, konieczne jest wdrożenie „horyzontalnego” programu zwalczania gatunków obcych. Eliminacja wszystkich obcych gatunków inwazyjnych nie wydaje się realna, dlatego proponuje się, by program taki objął tylko wybrane gatunki. W wariancie podstawowym powinien on koncentrować się na barszcz Sosnowskiego. W razie możliwości, zasadne jest rozszerzenie programu na klon jesionolistny i rdestowce oraz w dalszej kolejności inne gatunki (należy pamiętać, że z drzewostanów leśnych inne gatunki drzewiaste będą stopniowo eliminowane w ramach działań realizowanych w ramach gospodarki leśnej).

Wstępnym elementem musi być inwentaryzacja stanowisk tych gatunków w obszarze – nie tylko w siedliskach „naturowych”, ale w całym obszarze. Inwentaryzacja taka nie była zadaniem w ramach prac nad PZO i w niniejszej dokumentacji znajdują się tylko wyrywkowe informacje o neofityzacji w wybranych do szczegółowego opisu płątach siedlisk przyrodniczych.

Zasadniczym elementem programu muszą być odpowiednio zaplanowane zabiegi zwalczania. Należy mieć świadomość, że są one trudne i kosztowne. Według dotychczasowej wiedzy, zwalczanie klonu jesionolistnego wymaga co najmniej kilkuletniego powtarzania usuwania odrosli z wyciętych drzew. Zwalczanie rdestowców metodą ich wykaszania wymaga 5-7-krotnego wykaszania wciągu roku powtarzanego przez 4-5 lat. Zwalczanie barszczu Sosnowskiego wymaga usuwania gleby z częściami barszczu i nie jest możliwe do realizacji przez samo wykaszanie gatunku. Wszystkie stosowane dotąd w Polsce metody zwalczania w/w gatunków miały charakter eksperymentalny; program musi zakładać monitoring skuteczności realizowanych zabiegów i adaptatywne dostosowywanie działań do wyników tego monitoringu.

Robinia na fortach Twierdzy Przemysł może być, z punktu widzenia ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012, pozostawiona jako element dziedzictwa kulturowego.

Koszt działań może być dokładniej skalkulowany dopiero po inwentaryzacji stanowisk gatunków obcych.

FAKULTATYWNY PROGRAM OCHRONY PŁAZÓW

Dla występujących w obszarze płazów – kumaka górskiego, traszki karpackiej i traszki grzebieniastej – nie uznano za celowe projektowania obligatoryjnych działań ochronnych, zakładając, że samo wykluczenie niszczenia zbiorniczków wodnych stanowiących siedliska płazów, w tym rozlewisk bobrowych, jest wystarczającym celem ochrony dla tych gatunków. Jednak, jako działanie fakultatywne, możliwe jest ulepszenie siedlisk tych gatunków przez stosowanie następujących zasad:

- przy stosowaniu wodopustów na drogach i szlakach zrywkowych, takie kierowanie spływającej wody, aby tworzyła utrzymujące się przynajmniej okresowo kałuże;
- tworzenie rozlewisk, kałuż i stawków, ale wyłącznie niezarybionych, o naturalnych, nie kształtowanych sztucznie brzegach, rozmiarach do 1m głębokości i 0,02 ha powierzchni, bez przerywania ciągłości naturalnych cieków i ich nawet odcinkowego przekształcania i umacniania, bez niszczenia roślinności, w tym istniejących drzew i zadrzewień.

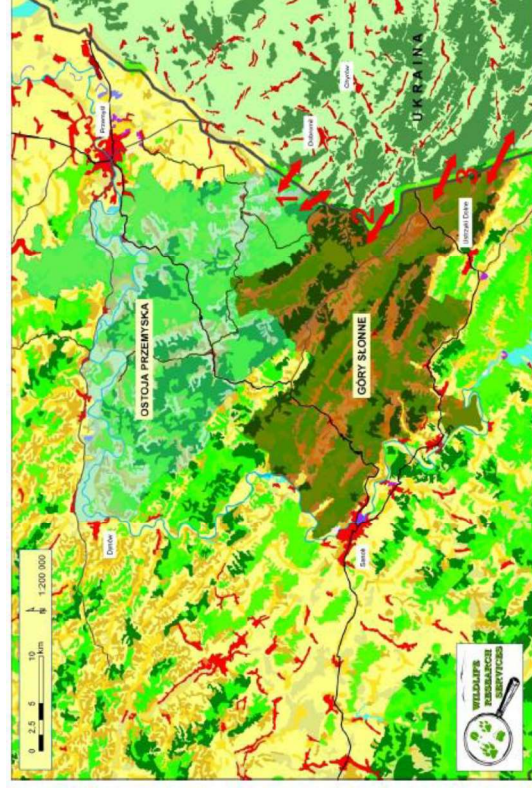
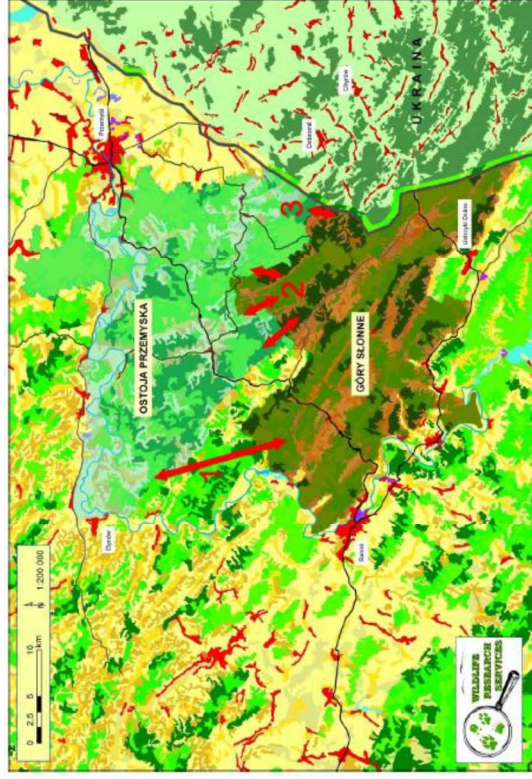
DZIAŁANIA Z ZAKRESU KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ I PROMOWANIA ZRÓWNOWAŻONYCH FORM ROZWOJU, WSPIERAJĄCE OCHRONĘ OBSZARU, ALE NIEPOWIĄZANE Z KONKRETNymi PRZEDMIOTAMI OCHRONY.

Uzupełnieniem działań ochronnych może być „horyzontalny” program działań społecznych, obejmujący m.in.:

- Kampania edukacyjna skierowana do lokalnej społeczności, na rzecz walorów „dzikości i naturalności” obszaru – Puszczy Karpackiej - jako jego wyróżnika i kluczowego potencjalnego produktu turystycznego.
- Współpraca ze stroną ukraińską w zakresie j. w.
- Opracowanie lokalnej strategii rozwoju turystyki przyrodniczej w ujęciu transgranicznym, w tym działania rozwojowe w zakresie ekoturystyki, a także budowania atrakcyjności obszaru dla turystyki (np. wdrożenie projektu „Ekomuzeum doliny Górnego Wiaru”). Wykracza to już poza zakres niniejszego planu, jednak jest tu zasygnalizowane jako potencjalne tło, które sprzyjałoby jego wdrażaniu.

KORYTARZE EKOLOGICZNE DLA DUŻYCH DRAPIEŻNIKÓW

Pasma terenu pełniące rolę korytarzy ekologicznych powiązania obszarów Ostoja Przemyska i Ostoja Góry Słonne, a także transgraniczne powiązania z populacjami ukraińskimi, przedstawiono na szkicach:

Korytarze migracyjne (oznaczone czerwonymi strzałkami) łączące obszary Natura 2000 oraz transgraniczne powiązania z terytorium Ukrainy.

Elementem ochrony obszaru Natura 2000 musi być ochrona obszaru przez zainwestowaniem i zabudową poza obrębem obecnych miejscowości, także tzw. „zabudową siedliskową” – w szczególności analiza planowanych zmian studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów decyzji o warunkach zabudowy, pod kątem ich wpływ na „jakość przestrzeni” z punktu widzenia dużych drapieżników - w tym na występowanie i wielkość obszarów wolnych od trwałych osad ludzkich, a także obszarów bezdrożnych, w tym zarówno wolnych od dróg publicznych, jak i wolnych od zmodernizowanych dróg leśnych. Z wyjątkiem spraw, w których ryzyko takiego oddziaływania zostanie wykluczone, dokumenty przewidyujące takie zainwestowanie lub zabudowę nie powinny być przyjęte, a decyzje przewidyujące takie zainwestowanie nie powinny być uzgodnione, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

Wskazano tu tylko działania monitoringowe, które uważa się za konieczne do przeprowadzenia w okresie realizacji planu, tj. takie, których wyniki mogą w sposób adaptacyjny wymagać zmiany, uszczegółowienia lub rozszerzenia zadań planu. Dla pozostałych przedmiotów ochrony zakłada się, że wystarczająca będzie ponowna ocena ich stanu, dokonana w ramach prac nad kolejnym planem zadań ochronnych za 10 lat.

Przedmiot ochrony	Cel ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy / częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
3220 - Pionierska roślinność na kamienicach górskich potoków w	Umożliwienie naturalnej dynamiki kamieńców przez zachowanie naturalnej dynamiki potoków, w tym procesu erozji dostarczającej rumowiska rzeczne, procesów transportu tego rumowiska i jego osadzania.	Struktura i funkcje	-	Wizja lokalna próby ok. 10 stanowisk siedliska	W połowie okresu obowiązywania planu	10 wylosowanych płatów	RDOŚ w Rzeszowie	2
6210 Murawy kserotermiczne	Zachowanie istniejących płatów i ich doprowadzenie do właściwego stanu ochrony. Zachowanie związanej z siedliskiem różnorodności florystycznej.	Powierzchnia i Struktura i funkcja	Powierzchnia płatów muraw w stosunku do stanu z 2013 r. Kompozycja florystyczna płatów muraw Stopień zarosnięcia przez drzewa Udział ekspansywnych gatunków	Ocena stanu muraw wymienionych wskaźników wg metodyki GIOŚ we wszystkich płatach muraw.	Co 3 lata	Wszystkie 51 płatów muraw	RDOŚ w Rzeszowie	51/powtórzenie obserwacji = 153 w okresie planu

6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywnie	Utrzymanie niepomniejszonego arealu i różnorodności florystycznej oraz wyeliminowanie wadliwych praktyk prądoteknicznych, w szczególności pozostawiania rozdrobnionego siana na łąkach.	Powierzchnia	rodzimy Inwazyjne gatunki obce Fauna motyli i bezkręgowców poszczególnych płatów muraw.	Fotointerpretacyjny przegląd stanu znanego (skartowanego) arealu siedliska, pod kątem zmian polegających na zalesieniu, zarośnięciu lub powstaniu zabudowy	2x w czasie obowiązywania planu, zależnie od dostępności mat. do fotointerpretacji	Siatka ok. 100 punktów w znanych (skartowanych) areale siedliska	RDOŚ w Rzeszowie	50	
		Struktura i funkcja	Charakterystyczna kompozycja florystyczna Struktura dominacji Inwazyjne gatunki obce Oznaki niewłaściwych praktyk	Ocena stanu wybranych wskaźników wg metodyki RDOŚ w ok. 100 punktach w areale siedliska wylosowanych za pomocą siatki systematycznej	2 i 8 rok obowiązywania planu				
		Perspektywy ochrony							

7220 - Źródłisk a wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutatus</i>	Ochronienie i zachowanie znanych stanowisk, w tym zapewnienie ochrony przed użytkowaniem gospodarczym bezpośredniego otoczenia. Poprawa wiedzy o właściwościach źródeł i o ich rozmieszczeniu w obszarze. Wdrożenie dobrych praktyk w gospodarce leśnej i rolnej, zapewniających unikanie niszczenia wszelkich źródeł, wysięków i wypływów wód podziemnych, by wśród nich zachować także niezidentyfikowane dotąd, a występujące w obszarze, obiekty reprezentujące chroniony typ siedliska.	Struktura i funkcje	-	pratoteknicznych	Wizja lokalna stanowisk siedliska	W połowie okresu planu	Wszystkie stanowiska	RDOŚ w Rzeszowie	1
7230 Torfowiska alkaliczne	Zweryfikowanie, czy w ogóle występuje w obszarze.	-	-	-	-	-	-	-	-

8220 - Ściany skalne i rumowiska krzemia nowe ze zbiorowiskami z <i>Androsace etalia vandellii</i>	Utrzymanie warunków mikroklimatycznych i wychodni skalnych i zabezpieczenie roślinności naskalnej przed uszkodzeniem.	Struktura i funkcje	-	Wizja lokalna stanowisk siedliska	W polowie okresu planu	Wszystkie stanowiska	RDOS w Rzeszowie	1
9110 - Kwaśne buczyny	Utrzymanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej jedlin, buczyn i pełnego zróżnicowania ich form, w tym udziału zespołu kwaśnej buczyny górskiej <i>Luzulo laevisoidis-Fagetum</i> . Odtworzenie i następnie utrzymanie: <ul style="list-style-type: none"> - zasobów martwego drewna nie mniejszych niż obecne i nie mniejszych niż 20m³/ha średnio; ponad 6 kłód >3m >50cm/ha lasu, w tym przez pozostawianie wykrotów i złomów oraz zamierających i martwych drzew. - grup i kep drzew mogących osiągać 	Struktura i funkcje Powierzchnia Struktura i funkcje Perspektywy	Wg metodyki PMS Powierzchnia Skład gatunkowy i struktura wiekowa drzewostanów Udział drzewostanów z udziałem drzew ponad 100-letnich na co najmniej 1 Udział gatunków ekologicznie obcych w drzewostanach Przyjęte GTD	Wizja lokalna 10 stanowisk siedliska i ocena wskaźników Analiza prognozie planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu na środowisko	W polowie okresu planu Przy sporządzaniu planów	10 wylosowanych wydziałów leśnych Zasoby objęte sporządzanym planem	RDOS w Rzeszowie RDLP Krośnie, Starostowie, RDOS w Rzeszowie jako organ opiniujący.	5 50

9130 - Żyzne buczyny	<p>naturalną starość i naturalny kres wieku, a następnie tworzyć zasoby martwego drewna grubowymiarowego, w formie pasów przy wszystkich potokach oraz grup i kęp stanowiących nie mniej niż 5% wszystkich użytkowanych drzewostanów.</p>	ochrony	<p>Przyjęte wieki rębności i rębnie</p> <p>Zapisy dotyczące modyfikacji gospodarki leśnej w związku z ochroną obszaru Natura 2000, w tym fragmentów drzewostanów wyłączonych z użytkowania i zasobów martwego drewna</p>	Wizja lokalna 30 stanowisk siedliska i ocena wskaźników	W połowie okresu planu	10 wylosowanych h wydzieleni leśnych	RDOŚ w Rzeszowie	15
<p>proporcjach jodły i buka, w niższych położeniach z dopuszczeniem udziału gatunków przechodzących z ąrdów. Utrzymanie struktury wiekowej, tj. dominacji drzewostanów z udziałem drzew ponad 100-letnich. Zachowanie różnicowania buczyn, w tym ich unikatowych podzespołów</p> <p>Utrzymanie w obszarze funkcjonalnym Lasów Turnickich w pełni</p>	<p>Struktura i funkcje</p> <p>Powierzchnia</p> <p>Struktura i funkcje</p>	<p>Wg metodyki PMS</p> <p>Powierzchnia</p> <p>Skład gatunkowy i struktura wiekowa drzewostanów</p> <p>Udział drzewostanów z udziałem drzew ponad 100-letnich na co najmniej 1</p> <p>Udział gatunków ekologicznie obcych w</p>	<p>Analiza w planach i urzędzenia lasu i uproszczonych planów urzędzenia lasu na środowisko</p>	Przy sporządzeniu planów	Zasoby objęte sporządzanym planem	RDLP w Krośnie, Starostowie. RDOŚ w Rzeszowie jako organ opiniujący.	50	

<p>związanej z siedliskiem, a unikatowej w skali Karpat różnorodności biologicznej gatunków „puszczańskich”, co wymaga wzmocnionej i poszerzonej ochrony biernej dużych obszarów leśnych. Zapewnienie ochronnej roli buczyn wobec innych przedmiotów ochrony: jaworzyn, źródel wapiennych, potoków i źródlisk, stanowisk unikatowych gatunków mchów, rejonów preferowanych do rozmnażania się i odpoczynku przez duże drapieżniki. Odtworzenie i następnie utrzymanie, na całym areale siedliska w obszarze:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zasobów martwego drewna nie mniejszych niż obecne i nie mniejszych niż 20m³/ha średnio; ponad 6 kłód >3m >50cm/ha lasu, w tym przez pozostawianie wykrotów i złomów 	<p>Perspektywy ochrony</p>	<p>drzewostanach</p> <p>Przyjęte GTD</p> <p>Przyjęte wieki rębności i rębnie</p> <p>Zapisy dotyczące modyfikacji gospodarki leśnej w związku z ochroną obszaru Natura 2000, w tym fragmentów drzewostanów wyłączonych z użytkowania i zasobów martwego drewna</p>					
---	----------------------------	---	--	--	--	--	--

<p>oraz zamierających i martwych drzew.</p> <ul style="list-style-type: none"> - grup i kep drzew mogących osiągnąć naturalną starość i naturalny kres wieku, a następnie tworzyć zasoby martwego drewna grubowymiarowego, w formie pasów przy wszystkich potokach i źródłach oraz grup i kep stanowiących nie mniej niż 5% wszystkich użytkowanych drzewostanów. 	<p>Struktura i funkcje</p>	<p>Wg metodyki PMS</p>	<p>Wizja lokalna 30 stanowisk siedliska i ocena wskaźników</p>	<p>W połowie okresu planu</p>	<p>10 wylosowanych w wydziałach leśnych</p>	<p>RDOŚ w Rzeszowie</p>	<p>15</p>
<p>Utrzymanie swoistości gatunkowej łąk i ich odrębności od jedlin i buczyn, z dopuszczeniem szerokiej i elastycznie rozumianej strefy przejścia między tymi siedliskami. Eliminacja, w toku gospodarki leśnej, gatunków obcych geograficznie i ekologicznie z drzewostanów.</p> <p>Utrzymanie w pełni związanej z siedliskiem różnorodności florystycznej.</p> <p>Odtworzenie i następnie</p>	<p>Powierzchnia</p> <p>Struktura i funkcje</p>	<p>Powierzchnia</p> <p>Skład gatunkowy i struktura wiekowa drzewostanów</p> <p>Udział drzewostanów z udziałem drzew ponad 100-letnich na co najmniej 1</p> <p>Udział gatunków</p>	<p>Analiza prognozie planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu na środowisko</p>	<p>Przy sporządzaniu planów</p>	<p>Zasoby objęte sporządzanym planem</p>	<p>RDLP w Krośnie, Starostowie. RDOŚ w Rzeszowie jako organ opiniujący.</p>	<p>50</p>

<p>utrzymanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasobów martwego drewna nie mniejszych niż obecne i nie mniejszych niż 20m³/ha średnio; ponad 6 kłód >3m >50cm/ha lasu, w tym przez pozostawianie wykrotów i złomów oraz zamierających i martwych drzew. - grup i kęp drzew mogących osiągnąć naturalną starość i naturalny kres wieku, a następnie tworzyć zasoby martwego drewna grubowymiowego, w formie pasów przy wszystkich potokach oraz grup i kęp stanowiących nie mniej niż 5% wszystkich użytkowanych drzewostanów. 	<p>Perspektywy ochrony</p>	<p>ekologicznie obcych w drzewostanach</p> <p>Przyjęte GTD</p> <p>Przyjęte wieki rębności i rębnie</p> <p>Zapisy dotyczące modyfikacji gospodarki leśnej w związku z ochroną obszaru Natura 2000, w tym fragmentów drzewostanów wyłączonych z użytkowania i zasobów martwego drewna</p>	<p>Wizja lokalna stanowisk siedliska</p>	<p>W polowie okresu planu</p>	<p>Wszystkie stanowiska</p>	<p>RDOŚ w Rzeszowie</p>	<p>3</p>
<p>9180 - Jaworzy klonowo-lipowe na</p>	<p>Zachowanie i dopuszczenie naturalnej dynamiki oraz zapewnienie ochrony przed zmianami w sąsiedztwie. Poprawa</p>	<p>Struktura i funkcje</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>

stromyc h stokach i zboczac h	wiedzy o rozmieszczeniu siedliska w obszarze.	Struktura i funkcje	Charakterystyczna kompozycja florystyczna Inwazyjne gatunki obce Martwe drewno (łączone zasoby) Martwe drewno grubowymiarowe Inne zniekształcenia	Wizja wybranych stanowisk i wszokananych parametrów	W polowie okresu planu	20 wylosowanyc h stanowisk	10	
91E0 Łęgi wierzbo we, topolow e, olszowe i jesiono we	Zachowanie arealu występowania i naturalnych procesów siedliskowych (hydromorfologii powiązanych cieków) kształtujących łęgi. Wyłączenie z użytkowania i usuwania drzew, także zamiatających i martwych. Zabezpieczenie przed pogłębieniem, zaśmiecaniem i neofityzacją. Eliminacja występowania barszczu Sosnowskiego i rdestowców.	Populacja Siedlisko	Wg metodyki PMS GDOŚ	Wizja lokalna wszystkich znanych stanowisk	W polowie okresu planu	Wszystkie stanowiska	RDOŚ w Rzeszowie	3
1381 Widlozą b zielony	Zapewnienie znanym stanowiskom zabezpieczenia przed zniszczeniem w wyniku gospodarki leśnej oraz stabilnych warunków mikroklimatycznych. Zapewnienie w obszarze udziału lasów wyłączonych z pozyskania drewna,							

1386	Bezlist okrywo wy	stanowiących bezpieczne, naturalne biotopy gatunku. Poprawa wyszukania stanowisk gatunku. Zapewnienie dogodnych siedlisk gatunku, zapewniających akumulację i ciągłość występowania martwego drewna, bezpiecznych przed zniszczeniem w wyniku gospodarki leśnej, w formie pasm przypotokowych. Zapewnienie ochrony warunków mikroklimatycznych oraz przyszłej dostawy martwego grubowymiarowego, na znanych stanowiskach gatunku, w formie stref ochronnych.	Populacja Siedlisko	Wg metodyki PMS GDOS	Wizja lokalna 5 wylosowanych, spośród znanych, stanowisk	W połowie okresu planu	Wszystkie stanowiska	RDOŚ w Rzeszowie	3	
1337	Bóbr europejs ki	Zachowanie niepogorszonego stanu populacji i umożliwienie jej naturalnego rozwoju, a także umożliwianie powodowania przez boby przekształceń mikrohydrologicznych, w tym budowy tam i tworzenia rozlewisk. Zachowanie tam i rozlewisk bobrowych w	-							

1352 Wilki	<p>stanie naturalnym (także jako biotopów dla płazów).</p> <p>Utrzymanie obecności wilka w całym obszarze, na poziomie nie niższym niż 3 watahy. Sieć dróg publicznych i struktura ruchu na nich nie zagrożona w stosunku do stanu obecnego. Akceptacja społeczna obecności wilka. Zapewnienie wilkom bezpieczeństwa i zapewnienie drożności powiązań z innymi obszarami zasiedlanymi przez wilki. Zapewnienie spokojnych siedlisk do potencjalnego rozmnażania się.</p>	<p>Populacja. Stan siedliska gatunku. Postawy społeczne wobec gatunku.</p>	<p>Wg metodyki GIOŚ</p>	<p>Ciągła rejestracja tropów i in. śladów obecności. Co 3 lata zimowe tropienia jednoczesne drapieżników, obejmujące łącznie Ostoję Góry Słonne i Ostoję Przemyską. Co 6 lat ocena stanu siedliska, obejmująca gęstość sieci dróg i natężenie ruchu na drogach, stany zwierzyny wg planów łowieckich, gęstość zaludnienia. Co 6 lat ankietowe badania socjologiczne wg powtarzalnego schematu bad. poziom akceptacji społecznej dla gatunku.</p>	<p>Ocena stanu siedliska i postaw społecznych co 6 lat, tropienia jednoczesne co 3 lata monitoring tropów ciągły</p>	<p>Cały obszar</p>	<p>RDOŚ Rzeszów</p>	<p>30</p>
1354 Niedźwiędź brunatny	<p>Utrzymanie obszaru jako dogodnego siedliska dla niedźwiędzi, szczególnie pod kątem struktury</p>	<p>Populacja (występowanie w obszarze).</p>	<p>Wg metodyki GIOŚ</p>	<p>Ciągła rejestracja tropów i in. śladów obecności. W przypadku</p>	<p>Ocena stanu siedliska co 6 lat,</p>	<p>Cały obszar</p>	<p>RDOŚ Rzeszów</p>	<p>30</p>

y	<p>krajobrazu, braku barier, poziomu antropopresji, obecności „siedlisk wysokiej jakości” do potencjalnego gawrowania i rozmnażania się. Zapewnienie ew. przybywającym w obszarze niedźwiedzim bezpieczeństwu i zapewnienie drożności powiązań z innymi obszarami zasiedlanymi przez niedźwiedzie.</p>	<p>Stan siedliska gatunku</p>		<p>stwierdzeń wiosennych tropienia w pięte w celu ustalenia miejsca gawrowania. Co 3 lata zimowe tropienia jednoczesne drapieżników, obejmujące łącznie Ostoje Góry Słonne i Ostoje Przemyską. Co 6 lat ocena stanu siedliska, obejmująca gęstość sieci dróg i natężenie ruchu na drogach, stany zwierzyny wg planów łowieckich, gęstość zaludnienia, gęstość turystycznej bazy noclegowej.</p>	<p>tropienia jednoczesne co 3 lata, monitoring ciągły</p>			
1355 Wydra	<p>Utrzymanie naturalnych potoków z ich ichtiofauną jako podstawowego elementu siedliska gatunku. Utrzymanie populacji co najmniej na obecnym poziomie, tj. wydry jako gatunku powszechnie</p>	-						

	występującego przy ciekach obszaru.											
1361 Ryś	<p>Utrzymanie występowania rysia w całym obszarze.</p> <p>Utrzymanie obszaru jako dogodnego siedliska dla rysia, szczególnie pod kątem struktury krajobrazu, braku barier, poziomu antropopresji, zagęszczenia saren.</p> <p>Zapewnienie siedlisk wysokiej jakości do potencjalnego rozmnażania się.</p> <p>Zapewnienie rysiom bezpieczeństwa i zapewnienie drożności powiązań z innymi obszarami zasiedlanymi przez rysie.</p>	Populacja Stan siedliska gatunku.	Wg metodyki G10Ś	<p>Ciągła rejestracja tropów i in. śladów obecności. Co 3 lata zimowe tropienia jednoczesne drapieżników, obejmujące łącznie Ostoję Góry Słonne i Ostoję Przemyską.</p> <p>Co 6 lat ocena stanu siedliska, obejmująca gęstość sieci dróg i natężenie ruchu na drogach, stany zwierzyny wg planów łowieckich, gęstość zaludnienia.</p>	<p>Ocena stanu siedliska co 3 lata, monitoring ciągły</p>	Cały obszar	RDOŚ Rzeszów	30				
1166 Traszka grzebień iasta	<p>Pogłębienie wiedzy o występowaniu gatunku w obszarze. Zachowanie wszystkich trwałych (tj. utrzymujących się zwykle przez cały rok) zbiorniczków wodnych, w tym trwałych kałuż, rozlewisk bobrowych itp., i nie pogorszenie ich przydatności dla płazów.</p>	Populacja	Ocena występowania jest/ nie ma	<p>Wizja lokalna i ocena jest/ nie ma w wybranych na upatrzonogo trwałych zbiorniczkach wodnych na całym terenie Ostoi</p>	<p>W połowie okresu planu</p>	20 wybranych na upatrzonogo zbiorniczków	RDOŚ w Rzeszowie	3				

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

1193 Kumak gócki	Zachowanie wszystkich trwałych (tj. utrzymujących się zwykle przez cały rok) zbiorniczków wodnych, w tym trwałych kałuż, rozlewisk bobrowych itp., i niepogorszenie ich przydatności dla płazów. Zachowanie niepomniejszonego zagęszczenia zbiorniczków nietrwałych, przez utrzymanie czynników ich powstawania.	Populacja Siedlisko	Liczba zbiorniczków trwałych i nietrwałych w 5 kwadratach 250x250m i ocena występowania gatunku jest/nie ma	Powtórzenie ocen wykonanych w ramach prac nad planem	W połowie okresu planu	Powtórzenie kwadratów zbadanych w ramach prac nad planem.	RDOŚ w Rzeszowie	3
2001 Traszka karpacka	Zachowanie wszystkich trwałych (tj. utrzymujących się zwykle przez cały rok) zbiorniczków wodnych, w tym trwałych kałuż, rozlewisk bobrowych itp., i niepogorszenie ich przydatności dla płazów. Zachowanie niepomniejszonego zagęszczenia zbiorniczków nietrwałych, przez utrzymanie czynników ich powstawania.	Populacja Siedlisko	Liczba zbiorniczków trwałych i nietrwałych w 5 kwadratach 250x250m i ocena występowania gatunku jest/nie ma	Powtórzenie ocen wykonanych w ramach prac nad planem.	W połowie okresu planu	Powtórzenie kwadratów zbadanych w ramach prac nad planem.	RDOŚ w Rzeszowie	3
1096 Minóg strumie niowy	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód wg wymagań RDW. Zachowanie naturalnego	Stan ekologiczny wód Stan	Stan ekologiczny wód – wg metodyki oceny stanu	Ocena stanu ekologicznego jednolitych części wód w zakresie	Dwukrotnie w okresie realizacji planu	Ocena hydromorfologii: 50 wylosowanych	Stan ekologiczny jednolitych części wód –	140

	charakteru cieków jako siedliska gatunku, w tym naturalnych procesów hydromorfologicznych kształtujących koryta cieków w ramach 'korytarzy swobodnej migracji cieków'. Odtworzenie ciągłości ekologicznej systemu hydrograficznego w całym obszarze.	hydromorfologiczny cieków. Zagęszczenia i populacji	ekologicznego wód wynikającej z przepisów odrębnych Zagęszczenia populacji i stan hydromorfologiczny siedliska – wg metodyki GIOŚ	wszystkich elementów jakości wymaganych wg przepisów odrębnych Ocena stanu populacji wg metodyki GIOŚ Ocena stanu siedliska na podstawie hydromorfologii wg metodyki GIOŚ	Dwukrotnie w okresie realizacji planu	h odcinków próbnych Ocena zagęszczeń: stanowiska zbadane podczas prac nad planem + 10 stanowisk dodatkowych	WIOS w Rzeszowie Pozostały zakres – RDOŚ w Rzeszowie	
1163 Głowac z białople twy	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód wg wymagań RDW. Zachowanie naturalnego charakteru cieków jako siedliska gatunku, w tym naturalnych procesów hydromorfologicznych kształtujących koryta cieków w ramach 'korytarzy swobodnej migracji cieków'. Odtworzenie ciągłości ekologicznej systemu hydrograficznego w całym obszarze.	Stan ekologiczny wód Stan hydromorfologiczny cieków. Zagęszczenia i populacji	Stan ekologiczny wód – wg metodyki oceny stanu ekologicznego wód wynikającej z przepisów odrębnych Zagęszczenia populacji i stan hydromorfologiczny siedliska – wg metodyki GIOŚ	Ocena stanu ekologicznego jednolitych części wód w zakresie wszystkich elementów jakości wymaganych wg przepisów odrębnych Ocena stanu populacji wg metodyki GIOŚ Ocena stanu siedliska na podstawie hydromorfologii wg metodyki GIOŚ	Dwukrotnie w okresie realizacji planu	Ocena hydromorfologii: 50 wylosowanych h odcinków próbnych Ocena zagęszczeń: stanowiska zbadane podczas prac nad planem + 10 stanowisk dodatkowych	Stan ekologiczny jednolitych części wód – WIOS w Rzeszowie Pozostały zakres – RDOŚ w Rzeszowie	140
2503 Brzanka	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód wg wymagań RDW. Zachowanie naturalnego charakteru cieków jako siedliska gatunku, w tym	Stan ekologiczny wód Stan hydromorfologiczny	Stan ekologiczny wód – wg metodyki oceny stanu ekologicznego wód wynikającej z	Ocena stanu ekologicznego jednolitych części wód w zakresie wszystkich elementów jakości	Dwukrotnie w okresie realizacji planu	Ocena hydromorfologii: 50 wylosowanych h odcinków próbnych	Stan ekologiczny jednolitych części wód – WIOS w Rzeszowie	140

	naturalnych procesów hydromorfologicznych kształtujących koryta cieków w ramach 'korytarzy swobodnej migracji cieków'. Odtworzenie ciągłości ekologicznej systemu hydrograficznego w całym obszarze.	cieków. Zagęszczeni e populacji	przepisów odrębnych Zagęszczenia populacji i stan hydromorfologicz ny siedliska – wg metodyki GIOS	wymaganych wg przepisów odrębnych Ocena stanu populacji wg metodyki GIOS Ocena stanu siedliska na podstawie hydromorfologii wg metodyki GIOS	W połowie okresu planu, w okresie lotu motyla	Ocena zagęszczeń: stanowiska zbadane podczas prac nad planem + 10 stanowisk dodatkowych	Pozostały zakres – RDOŚ w Rzeszowie	
1060 Czerwo ńczyk nieparek	Utrzymanie arealu łąk, ich ekstensywnego charakteru i ich kompozycji florystycznej (w tym udziału szczawiu), jako podstawowego elementu siedliska gatunku. Utrzymanie populacji gatunku.	Populacja	Ocena jest/ nie ma	Ocena jest/ nie ma czerwńczyka oraz szczawiu	Ok. 100 punktów wylosowanyc h siatką systematyczn ą w areale łąk 6510	RDOS w Rzeszowie	50	
1061 Modrasz ek nausitou s	Utrzymanie liczby stanowisk i populacji gatunku przez zagwarantowanie optymalnego stanu i reżimu zagospodarowania jego siedlisk.	Siedlisko	Fizjonomia siedliska Sposób użytkowania łąki Ilość krwiściągu	Wizja lokalna wszystkich znanych stanowisk	Co 3 lata	Wszystkie znane stanowiska	RDOS w Rzeszowie	5
1059 Modrasz ek telejus	Utrzymanie liczby stanowisk i populacji gatunku przez zagwarantowanie	Populacja Siedlisko	Wg metodyki PMS	Powtórzenie obserwacji na stanowiskach monitorowanych do celów niniejszego planu	Co 3 lata	Stanowiska opisane do celów niniejszego planu	RDOS w Rzeszowie	5
		Siedlisko	Fizjonomia siedliska Sposób użytkowania łąki	Wizja lokalna wszystkich znanych stanowisk	Co 3 lata	Wszystkie znane stanowiska	RDOS w Rzeszowie	5

	optymalnego stanu i reżimu zagospodarowania jego siedlisk.	Populacja Siedlisko	Ilość krwiciągu						
1074	Utrzymanie występowania gatunku oraz udziału w krajobrazie zarośli tarninowych, zarówno w całym obszarze, jak i w szczególności w subobszarze funkcjonalnym Krajobrazu Kulturowe Nad Wiarem. Wykluczenie wypalania zarośli.	Populacja Siedlisko	Wg metodyki PMS	Powtórzenie obserwacji na stanowiskach monitorowanych do celów niniejszego planu	Co 3 lata	Stanowiska opisane do celów niniejszego planu	RDOŚ w Rzeszowie	5	
1078	Utrzymanie występowania skupień sadzka konopiastego przy wszystkich ingerencjach w środowisko.	Populacja Siedlisko	Wg metodyki PMS	Powtórzenie obserwacji na stanowiskach monitorowanych do celów niniejszego planu	Co 3 lata	Stanowiska opisane do celów niniejszego planu	RDOŚ w Rzeszowie	5	
1086	Utrzymanie rozszedlenia gatunku w całym obszarze i jego populacji. Optymalizacja stanu siedliska przez wdrożenie konsekwentnego pozostawiania złomów, wykrotów, stojących	Populacja Siedlisko	Wg metodyki PMS	Wg metodyki PMS Pomiar martwego drewna – powtórzenie wg metody zastosowanej w pracach nad niniejszym planem	Dwukrotnie w okresie realizacji planu	Co najmniej 20 wylosowanych stanowisk z występowaniem sadzka	RDOŚ w Rzeszowie	10	
		Populacja Siedlisko	Wg metodyki PMS	Wg metodyki PMS Pomiar martwego drewna – powtórzenie wg metody zastosowanej w pracach nad niniejszym planem	W 10 roku realizacji planu	Cały obszar – 'stanowiska obszarowe' przyjęte w pracach nad niniejszym planem	RDOŚ w Rzeszowie	20	

1920 Ponurek Schneid era	zamiarających i martwych jodeł, stanowiących kluczowe siedlisko zgniotka. Zwiększenie zasobów martwego drewna grubowymiarowego. Wykluczenie usuwania z lasu drzew o wysokim prawdopodobieństwie zasiedlenia przez zgniotka.	Populacja Siedlisko	Wg metodyki PMS Pomiar martwego drewna – powtórzenie wg metody zastosowanej w pracach nad niniejszym planem	Wg metodyki PMS Pomiar martwego drewna – powtórzenie wg metody zastosowanej w pracach nad niniejszym planem	W 10 roku realizacji planu	Cały obszar – ‘stanowiska obszarowe’ przyjęte w pracach nad niniejszym planem	RDOS w Rzeszowie	20	
-----------------------------------	---	---------------------	---	---	----------------------------	---	------------------	----	--

4026 Zagłębie brukdzko wany	pozyskania drewna w drzewostanach sąsiadujących ze stanowiskami gatunku. Utrzymanie rozstiedlenia gatunku w obszarze i jego populacji. Zapewnienie udziału lasów o naturalnym charakterze, nieużytkowanych, jak również zapewnienie naturalnych procesów dynamiki lasu i akumulacji martwego drewna wokół znanych miejsc występowania gatunku. Zabezpieczenie >50% znanych stanowisk w warunkach ochrony rezerwatowej, a pozostałych stanowisk w formie lasów wyłączonych z pozyskania drewna.	Populacja Siedlisko	Wg metodyki PMS Pomiar martwego drewna – wg powtórzenie metody zastosowanej w pracach nad niniejszym planem	Wg metodyki PMS Pomiar martwego drewna – wg powtórzenie metody zastosowanej w pracach nad niniejszym planem	Wg metodyki PMS Pomiar martwego drewna – wg powtórzenie metody zastosowanej w pracach nad niniejszym planem	W 10 roku realizacji planu	Cały obszar – ‘stanowiska obszarowe’ przyjęte w pracach nad niniejszym planem	RDOS w Rzeszowie	20
4014 Biegacz urozmai cony	Zachowanie w stanie naturalnym potoków i stref przypotokowych.	Populacja Siedlisko	Wg metodyki PMS	Wg metodyki PMS	Wg metodyki PMS	Dwukrotnie w okresie realizacji planu	Co najmniej 10 wylosowanych stanowisk nad ciekami w lasach obszaru	RDOS w Rzeszowie	20
9001 Biegacz Zawadz kiego	Zachowanie w stanie naturalnym potoków i stref przypotokowych. Pogłębienie wiedzy o	Populacja Siedlisko	Wg metodyki PMS	Wg metodyki PMS	Wg metodyki PMS	W 5 i w 10 roku realizacji planu	Wszystkie stanowiska, na których został	RDOS w Rzeszowie	10

	rozmięszczeniu w obszarze.	Populacja	Liczba zimujących nietoperzy	Liczenie zimujących nietoperzy w lutym + wizja lokalna stanu zimowiska	Corocznie	stwierdzony		
1308 Mopek	Zachowanie wszystkich miejsc wykorzystywanych choćby okazjonalnie do zimowania przez mopki w niepegorszym, z punktu widzenia gatunku, stanie. Ograniczenie ryzyka i świadomego i nieświadomego ploszenia zimujących nietoperzy. Wyjaśnienie, czy lasy obszaru mają znaczenie jako letni biotop mopek.	Populacja	Liczba zimujących nietoperzy	Liczenie zimujących nietoperzy w lutym + wizja lokalna stanu zimowiska	Corocznie	Forty Pralkowce, Grochowce	RDOŚ w Rzeszowie	20
1324 Nocek duży	Zachowanie kościoła w Krasieczynie jako dogodnego miejsca do funkcjonowania kolonii lęgowej noka.	Populacja	Liczba nietoperzy w kolonii lęgowej	Letnie liczenie nietoperzy	Corocznie	Kościół w Krasieczynie	RDOŚ w Rzeszowie	10

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (Art. 28 ust 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody)
<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Uchwała nr XLVIII / 552 / 2002 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.</p>	<p>Wykreślić:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt budowy zbiornika wodnego Niewistka-Dynów (2700+750 ha), 2. projekty zbiorników małej retencji, 3. projekty nowych przejść granicznych: Kwaszenina, Leszczyny; 4. projekt nowej drogi wojewódzkiej Przemysł-Liskowate na bazie obecnych dróg powiatowych, 5. lotnisko w Krajnej, tj. pozostawić identyfikację istnienia łądowiska, ale usunąć perspektywiczne wskazanie dot. przekształcenia go w lotnisko lokalne. <p>Wprowadzić: projektowany Turnicki Park Narodowy, zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 r. i Krajowym Programem Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej.</p>

<p>Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego gm. Fredropol - uchwała nr III/17/2002 Rady Gminy we Fredropolu z dnia 21 grudnia 2002 r., z późn. zm. (2/2010)</p>	<p>Wykreślić założenie o regulacji potoku Turnickiego oraz zamiar rozbudowy i przekształcenia w wojewódzką drogi od Książyc przez Fredropol, Huwniki, Makową do Ariamowa.</p> <p>Wprowadzić: Ujęcie korytarzy ekologicznych szczególnie ważnych dla dużych drapieżników jako istotnego uwarunkowania przestrzennego, ze wskazaniem że są to obszary, w których inwestycje wpływające na drożność korytarza obarczone są wysokim ryzykiem znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.</p> <p>Ujęcie potrzeby ochrony (utrzymania charakteru) obszarów obecnie bezdrożnych i dużych obszarów odludnych (wolnych od trwałej zabudowy w ich pobliżu), ze wskazaniem że lokalizacja zabudowy na takich obszarach oraz budowa dróg i modernizacja dróg leśnych na takich obszarach obarczone są wysokim ryzykiem znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.</p> <p>Ujęcie potrzeby zachowania przestrzeni otwartej, w tym szczególnie użytków zielonych, ze wskazaniem, że lokalizacja zabudowy, poza uzupełnieniem istniejącej zabudowy, obarczona jest ryzykiem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000. Wskazanie w rysunku Studium znanego arealu siedlisk przyrodniczych, jako arealu na którym zabudowa i inne przekształcenie sposobu użytkowania terenu skutkowałyby negatywnym oddziaływaniem na obszar Natura 2000.</p> <p>Ujęcie potrzeby ochrony naturalnego charakteru cieków i wskazanie korytarzy swobodnej migracji cieków⁷ na szerokość co najmniej 50 m od obecnych koryt cieków – wskazanie, że w związku z potrzebą ochrony naturalnego charakteru cieków, zabudowa w bliższej odległości byłaby potencjalnie narażona na erozję boczna cieków lub na zalewanie.</p>
--	--

<p>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krasiczyn – uchwała 165/XIX/01 Rady Gminy Krasiczyn z 25 kwietnia 2001 r.</p>	<p>Wykreślić: plan zbiornik wodny Krasiczyn na Sanie, wskazanie na możliwość uzyskania terenów zabudowy w dolinie Sanu przez ich obwałowanie przeciwpowodziowe, wskazanie na możliwość wydobycia piasku i żwiru nad Sanem.</p> <p>Wprowadzić: Ujęcie korytarzy ekologicznych szczególnie ważnych dla dużych drapieżników jako istotnego uwarunkowania przestrzennego, ze wskazaniem że są to obszary, w których inwestycje wpływające na drożność korytarza obciążone są wysokim ryzykiem znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.</p> <p>Ujęcie potrzeby ochrony (utrzymania charakteru) obszarów obecnie bezdrożnych i dużych obszarów odludnych (wolnych od trwałej zabudowy w ich pobliżu), ze wskazaniem że lokalizacja zabudowy na takich obszarach oraz budowa dróg i modernizacja dróg leśnych na takich obszarach obciążone są wysokim ryzykiem znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.</p> <p>Ujęcie potrzeby zachowania przestrzeni otwartej, w tym szczególnie użytków zielonych, ze wskazaniem, że lokalizacja zabudowy, poza uzupełnieniem istniejącej zabudowy, obciążona jest ryzykiem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000. Wskazanie w rysunku Studium znanego arealu siedlisk przyrodniczych, jako arealu na którym zabudowa i inne przekształcenie sposobu użytkowania terenu skutkowałyby negatywnym oddziaływaniem na obszar Natura 2000.</p> <p>Ujęcie potrzeby ochrony naturalnego charakteru cieków i wskazanie 'korytarzy swobodnej migracji cieków' na szerokość co najmniej 50 m od obecnych koryt cieków – wskazanie, że w związku z potrzebą ochrony naturalnego charakteru cieków, zabudowa w bliższej odległości byłaby potencjalnie narażona na erozję bocznych cieków lub na zalewanie.</p>
--	---

<p>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Przemysł – Uchwała Rady Gminy Przemysł nr III/20/2002 z 27.12.2002 zm. Uchwałą X/56/2011 z 20.07.2011</p>	<p>Wprowadzić: Ujęcie korytarzy ekologicznych szczególnie ważnych dla dużych drapieżników jako istotnego uwarunkowania przestrzennego, ze wskazaniem że są to obszary, w których inwestycje wpływające na drożność korytarza obciążone są wysokim ryzykiem znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.</p> <p>Ujęcie potrzeby ochrony (utrzymania charakteru) obszarów obecnie bezdrożnych i dużych obszarów odludnych (wolnych od trwałej zabudowy w ich pobliżu), ze wskazaniem że lokalizacja zabudowy na takich obszarach oraz budowa dróg i modernizacja dróg leśnych na takich obszarach obciążone są wysokim ryzykiem znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.</p> <p>Ujęcie potrzeby zachowania przestrzeni otwartej, w tym szczególnie użytków zielonych, ze wskazaniem, że lokalizacja zabudowy, poza uzupełnianiem istniejącej zabudowy, obciążona jest ryzykiem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000. Wskazanie w rysunku Studium znanego arealu siedlisk przyrodniczych, jako arealu na którym zabudowa i inne przekształcenie sposobu użytkowania terenu skutkowałyby negatywnym oddziaływaniem na obszar Natura 2000.</p> <p>Ujęcie potrzeby ochrony naturalnego charakteru cieków i wskazanie 'korytarzy swobodnej migracji cieków' na szerokość co najmniej 50 m od obecnych koryt cieków – wskazanie, że w związku z potrzebą ochrony naturalnego charakteru cieków, zabudowa w bliższej odległości byłaby potencjalnie narazona na erozję boczną cieków lub na zalewanie.</p>
--	--

<p>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bircza</p>	<p>Wprowadzić: Ujęcie korytarzy ekologicznych szczególnie ważnych dla dużych drapieżników jako istotnego uwarunkowania przestrzennego, ze wskazaniem że są to obszary, w których inwestycje wpływające na drożność korytarza obarczone są wysokim ryzykiem znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.</p> <p>Ujęcie potrzeby ochrony (utrzymania charakteru) obszarów obecnie bezdrożnych i dużych obszarów odludnych (wolnych od trwałej zabudowy w ich pobliżu), ze wskazaniem że lokalizacja zabudowy na takich obszarach oraz budowa dróg i modernizacja dróg leśnych na takich obszarach obarczone są wysokim ryzykiem znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.</p> <p>Ujęcie potrzeby zachowania przestrzeni otwartej, w tym szczególnie użytków zielonych, ze wskazaniem, że lokalizacja zabudowy, poza uzupełnianiem istniejącej zabudowy, obarczona jest ryzykiem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000. Wskazanie w rysunku Studium znanego arealu siedlisk przyrodniczych, jako arealu na którym zabudowa i inne przekształcenie sposobu użytkowania terenu skutkowałyby negatywnym oddziaływaniem na obszar Natura 2000.</p> <p>Ujęcie potrzeby ochrony naturalnego charakteru cieków i wskazanie 'korytarzy swobodnej migracji cieków' na szerokość co najmniej 50 m od obecnych koryt cieków – wskazanie, że w związku z potrzebą ochrony naturalnego charakteru cieków, zabudowa w bliższej odległości byłaby potencjalnie narazona na erozję bocznych cieków lub na zalewanie.</p> <p>Ująć zachowanie łądowiska Arłamów w Krajnej wg obecnego statusu, utrzymując identyfikację łądowiska wg stanu aktualnego, ale wskazując że z potrzeb ochrony przyrody wynika brak możliwości przekształcenia w lotnisko i zwiększenia ruchu powietrznego.</p>
---	--

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Pilnie potrzebne jest sporządzenie, ustanowienie i wdrożenie planu ochrony rezerwatu Kopystanka z zakresem planu ochrony Natura 2000. W rezerwacie są murawy i łąki wymagające szybkiego podjęcia czynnej ochrony.

Docelowo, pożądanym jest sporządzenie planu ochrony dla części obszaru Natura 2000 - obszaru funkcjonalnego „Krajobrazy Kulturowe nad Wiarem”, w zakresie ochrony muraw, łąk, barczatki kataks oraz modraszaków. Te przedmioty ochrony wymagają zachowania odpowiedniej mozaiki krajobrazu, a ich potrzeby ochronne są częściowo konfliktowe, dlatego zasadne byłoby rozwiązanie ich w formie planu ochrony, przewidującego m.in. jeszcze szczegółowszą, niż obecnie dostępną, inwentaryzację i pełne rozpoznanie uwarunkowań własnościowych. Plan taki powinien być sporządzony pod koniec okresu obowiązywania planu, tak by uwzględnił zdobyte doświadczenia z czynnej ochrony muraw i motyli, jaką należy podjąć niezwłocznie, na podstawie zapisów planu. Może być to samodzielny plan ochrony części obszaru Natura 2000 na podstawie art. 29 ustawy o ochronie przyrody, lub część planu ochrony Przemyskiego Parku Krajobrazowego z zakresem Natura 2000.

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

Konieczne i obligatoryjne jest istotne uzupełnienie SDF o wykryte w obszarze siedliska i gatunki. Szczególnie pilne jest włączenie do SDF ksylobiontycznych chrząszczy: zgniotka cynobrowego, zglębka bruzdkowanego, ponurka Schneidera oraz dwóch mchów: bezlistu okrywowego i widłozębu zielonego – dla tych gatunków obszar okazał się kluczową ostoją w Polsce i w Karpatach, ich brak w SDF jest więc szczególnie rażący. Z punktu widzenia ochrony przedmiotów ochrony, pożądana jest korekta granicy polegająca na włączeniu płata muraw kserotermicznych w Dubniku – jednego z cenniejszych na Pogórze Przemyskim, lecz pozostającego poza obecnymi granicami obszaru, a także koryta Wiaru ze żwirowiskami i łągami na odcinku od Nowosiółek Dydyńskich do granicy ukraińskiej. Celowe jest generalne uszczegółowienie granicy obszaru, mającej na niektórych odcinkach obecnie przypadkowy przebieg na tle szczegółów terenowych, dzialek ewidencyjnych i płatów siedlisk przyrodniczych, wynikający najprawdopodobniej z jej narysowania na niektórych odcinkach na mapach w małej skali. Na ostateczne stanowisko w tej sprawie może jeszcze wpłynąć także „zapotrzebowanie” ze strony interesariuszy, zgłaszane w ramach spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy. Dotąd jednak przebiegu granicy obszaru nie zgłaszano jako problemu.

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
1.	-	Siedlisko 3220 BBBB	Siedlisko przyrodnicze znalezione w obszarze w wyniku prac terenowych. Zasoby powierzchniowe niewielkie w skali Karpat, ale wielkie w odniesieniu do regionu kontynentalnego, do którego należy obszar. Stanowiska ważne dla wyznaczenia zasięgu w rejonie biogeograficznym. Wykształcenie dość typowe, a stan zachowania dość dobry. Dodatkowo, jeszcze większe zasoby siedliska znajdują się w obszarze w przypadku realizacji projektowanego powiększenia o odcinek Wiaru od Nowosiółek Dydyńskich do granicy Ukrainy.
2.	Siedlisko 6210 BCBA	Siedlisko 6210 BCCA	Korekta względnej powierzchni w stosunku do polskich zasobów w regionie kontynentalnym, która jest <2%. Mimo to murawy Ostoja są znaczące dla polskich zasobów (pozostaje ocena ogólna A), bo wnoszą istotny wkład w zachowanie pełni zróżnicowania muraw kserotermicznych w Polsce i w zachowanie ich zasięgu.
3.	-	Siedlisko 7220 BCBC	Siedlisko przyrodnicze znalezione w obszarze w wyniku prac terenowych. Co najmniej 2 stanowiska. Obszar ważny dla wyznaczenia zasięgu biogeograficznego.
4.	Siedlisko 7230 ACAA	Siedlisko 7230 ACCC	Siedliska, jak dotąd, w ogóle nie udaje się znaleźć w obszarze. Może jednak występować w formie drobnych, trudnych do wyszukania stanowisk młak węglanowych; oceny znaczenia nie będą jednak wówczas wyższe, niż proponowane.
5.	-	Siedlisko 8220 BCBC	Siedlisko przyrodnicze znalezione w obszarze w wyniku prac terenowych. Co najmniej 3 stanowiska. Obszar ważny dla wyznaczenia zasięgu biogeograficznego.

6.	-	Siedlisko 9110 BBCC	Siedlisko występuje w obszarze w formie jedlin karpackich i pojedynczych płatów kwaśnych buczyn z bukciem.
7.	Siedlisko 91E0 BCBA	Siedlisko 91E0 BCBB	Nie ma uzasadnienia do oceny ogólnej A. Łęgi są ważnym składnikiem szaty roślinnej obszaru, a obszar jest ważny dla ich zachowania, ale znaczenie to nie wybija się wyraźnie ponad przeciętną krajową.
8.	-	Siedlisko 9180 ABCB	Siedlisko przyrodnicze znalezione w obszarze w wyniku prac terenowych. Co najmniej 3 stanowiska. Obszar ważny dla wyznaczenia zasięgu biogeograficznego.
9.	-	widłoząb zielony <i>Dicranum viride</i> ABCA	Gatunek znaleziony w obszarze, podany we współczesnej literaturze i potwierdzony podczas prac terenowych. Obszar ma ważne znaczenie dla zasobów w skali Polski.
10.	-	beżlist okrywowy <i>Buxbaumia viridis</i> ABBA	Gatunek znaleziony w obszarze, podany we współczesnej literaturze i potwierdzony podczas prac terenowych. Obszar ma ważne znaczenie dla zasobów w skali Polski.
11.	Wýdra <i>Lutra lutra</i> CBCB	Wýdra <i>Lutra lutra</i> CBCB	Korekta oceny ogólnej. Mimo dobrego stanu populacji i siedliska, obszar jest tylko jednym z wielu w Polsce obszarów ważnych dla wydry, nie wyróżniając się żadnymi istotnymi cechami.
12.	Ryś <i>Lynx lynx</i> CCBC	Ryś <i>Lynx lynx</i> BBCB	Korekta ocen w wyniku poprawionego rozpoznania populacji i oceny siedliska. Populacja w obszarze to 2% populacji krajowej i 4% populacji regionu kontynentalnego. Nie jest izolowana (C), a siedliska są w dość dobrym stanie (B)
13.	Kumak górski <i>Bombina variegata</i> CBBB	Kumak górski <i>Bombina variegata</i> CBCC	Korekta ocen w wyniku poprawionego rozpoznania terenowego.; obszar ma przeciętne, a nie wybitne znaczenie dla tego gatunku
14.	Traszka karpacka <i>Triturus montadoni</i> CBBB	Traszka karpacka <i>Triturus montadoni</i> CBCC	Korekta ocen w wyniku poprawionego rozpoznania terenowego.; obszar ma przeciętne, a nie wybitne znaczenie dla tego gatunku
15.	Kiełb Kesslera CABB	Kiełb Kesslera CBCC	Gatunek nie wystąpił w samym obszarze w pobieranych próbach (choć wystąpił w odcinku Wiaru proponowanym do włączenia do Ostoji), co sugeruje, że jeśli występuje, to nie jest pospolity i liczny. Korekta oceny względnej populacji i ogólnego znaczenia.
16.	Jelonek CCCC	wykreślić	Gatunku od dziesięcioleci nie obserwowano w obszarze, mimo, że entomolodzy penetrowali teren, a gatunek jest łatwo wykrywalny. Nie znaleziono też podczas prac nad planem. Wpis w SDF to błąd naukowy, polegający na wpisaniu na podstawie danych głęboko historycznych.
17.	Kozioróg	wykreślić	Gatunku od dziesięcioleci nie obserwowano w obszarze, mimo że entomolodzy penetrowali teren, a

	dębosz CCCC		gatunek jest łatwo wykrywalny. Nie znaleziono też podczas prac nad planem. Wpis w SDF to błąd naukowy, polegający na wpisaniu na podstawie danych głęboko historycznych.
18.	Szlaczkoń szafrańc	Kod N/P	Gatunku od dziesięcioleci nie obserwowano w obszarze, jego siedliska – skupienia szczydżeńca – zanikły. Można uznać, że gatunek zanikł w obszarze, przy czym nie da się stwierdzić jak dawno temu nastąpił zanik siedlisk i gatunku.
19. ⁴⁴	Zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinus</i> D-ABCB	Zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinus</i> ABCA	Badania terenowe wykryły i udokumentowały liczne występowanie gatunku w obszarze. Obszar okazał się jedną z najważniejszych ostoi gatunku w Polsce.
20.	Ponurek Schneidera <i>Boros schneideri</i> D	Ponurek Schneidera <i>Boros schneideri</i> BBBB	Badania terenowe wykryły i udokumentowały liczne występowanie gatunku w obszarze. Obszar okazał się jedną z najważniejszych ostoi gatunku w Polsce.
21. ⁴⁵	Zagłębek bruzdkowany <i>Rhysodes sulcatus</i> D	Zagłębek bruzdkowany <i>Rhysodes sulcatus</i> ABBA	Badania terenowe wykryły i udokumentowały liczne występowanie gatunku w obszarze. Obszar okazał się jedną z najważniejszych ostoi gatunku w Polsce.
22	Modraszek nausitous <i>Maculinea nausitibous</i> D	Modraszek nausitous <i>Maculinea nausitibous</i> CBCC	Ustalenie wynikające już z prac WZS w 2009 r., którego zapomniano wprowadzić do SDF, potwierdzone także w ramach prac nad niniejszym planem.
23.	Biegacz urozmaicoony <i>Carabus variolosus</i>	Biegacz urozmaicoony <i>Carabus variolosus</i>	W obszarze znajduje się między 2% a 15% populacji krajowej i >15% populacji bioregionu kontynentalnego. Siedliska dość dobrze zachowane.

⁴⁴ W 2013 r, jeszcze przed zakończeniem prac nad niniejszym planem, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska zmienił ocenę gatunku w SDF z D na ABCB. Ocena powinna być jeszcze skorygowana na ABCA.

⁴⁵ W 2013 r, jeszcze przed zakończeniem prac nad niniejszym planem, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska zmienił ocenę gatunku w SDF z D na ABCB. Ocena powinna być jeszcze skorygowana na ABCA.

	<i>variolosus</i> CCCC	BBCB	
24.	-	Modraszek telejus CBCC	Ustalenie wynikające już z prac WZS w 2009 r., którego zapomniano wprowadzić do SDF, potwierdzone także w ramach prac nad niniejszym planem.
25.	-	Biegacz Zawadzkiego ABCB	Gatunek stwierdzony w obszarze w ramach prac. Obszar znaczący dla zasięgu biogeograficznego. W obszarze znajduje się między 2% a 15% populacji krajowej i >15% populacji bioregionu kontynentalnego. Siedliska dość dobrze zachowane.
26.	-	Mopek CBCC	Zimowiska mopka znane od dawna, były powodem powiększenia obszaru dokonanego w 2009 r, jednak zapomniano wówczas wprowadzić informacje do SDF. Informacja potwierdzona w ramach prac nad niniejszym planem.
27.	-	Nocek duży CBCC	Kolonia łęgowa w kościele w Krasiczynie znana od dawna, lecz dotąd zapomniano ją wprowadzić do SDF. Informacja potwierdzona w ramach prac nad niniejszym planem.
28.	-	Niedźwiedź brunatny ACBC	W ramach prac nad planem potwierdzono, że obszar – łącznie z przyległymi Górami Słonnymi – jest regularnie wykorzystywany przez 1-2 osobniki niedźwiedzia, stanowiąc część ich arealu. Jest to jeden z nielicznych fragmentów kontynentalnego regionu biogeograficznego, w którym w ogóle pojawiają się niedźwiedzie.

L.p.	Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
1.	Włączenie płatu murawy kserotermicznej k. Dubnika	Cenny płat murawy kserotermicznej (opis w raporcie eksperckim jako stanowisko Dubnik 1) został omyłkowo pozostawiony poza granicą obszaru. Jest to jeden z cenniejszych płatów muraw na Pogórz Przemyskim, stosunkowo dobrze zachowany. Fitocenoza kwietnej murawy z <i>Brachypodium pinnatum</i> dobrze wykształcona, siedlisko typowe dla murawy kserotermicznej, stanowisko storczyka <i>Epipactis palustris</i> oraz innych gatunków rzadkich i objętych ochroną prawną: <i>Dianthus carthusianorum</i> , <i>Ononis arvensis</i> , <i>Colchicum autumnale</i> , <i>Primula veris</i> , <i>Orobanche caryophyllacea</i> .
2.	Włączenie odcinka Wiaru od Nowosiółek do granicy ukraińskiej, z nadbrzeżnymi zwirowiskami i łęgami (z wyłączeniem terenu zajętego przez zwirownie)	Unikatowe, rozległe płaty zwirowisk nadrzecznych (3220) przeplatane z zaroślami i lasami łęgowymi (91E0). Powierzchnia zwirowisk na tym odcinku jest większa, niż całe zasoby tego typu siedliska dotychczas podawane z regionu kontynentalnego. Sama rzeka na tym odcinku stanowi ważny, wręcz cenniejszy niż jej odcinki w obecnych granicach Osto Przemyskiej, biotop gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarze: 1096 Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i> , 1134 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i> , 2503 Brzanka <i>Barbus peloponnesius</i> , 2511 Kielb Kesslera <i>Gobio kessleri</i> – dla różanki i kielbia Kesslera są tu jedyne ich stanowiska, jakie udało się zlokalizować podczas odłowów próbnych w ramach prac nad planem. Ten odcinek Wiaru stanowi dla ryb z Osto Przemyskiej refugium podczas okresów upalnych - ryby wędrują przy niskich stanach wody poza Ostoję i gromadzą się tam w głębszych miejscach (chłodniejsza woda - ponieważ teraz temperatura dochodzi do 26st. C), jest to bardzo ważny odcinek dla zachowania tych gatunków. Oprócz gatunków naturowych, inna cenna ichtiofauna typowa dla rzeki zwirowej, w tym koza <i>Cobitis taenia</i> , piekielnica <i>Alburnoides bipunctatus</i> , brzana <i>Barbus barbus</i> , śliz <i>Barbatula barbatula</i> , świnka <i>Chondrostoma nasus</i> .
3.	Włączenie fragmentów terenu na pd. od Witoszyniec	Nieużytkowana działka z licznym występowaniem krwiciągu i obu gatunków modraszków, przylegająca od zewnątrz do dotychczasowej granicy Osto, stanowiąca uzupełnienie znanego stanowiska modraszków w Witoszyniech.
4.	Uszczegółowienie przebiegu granicy	Drobne poprawki przebiegu granicy, z przyjęciem zasad, wg hierarchii ważności: <ul style="list-style-type: none"> - unikania dzielenia granicą cennych struktur ekologicznych, jak jednolite płaty siedliska przyrodniczego lub inne struktury (np. potoki); - prowadzenie granicy po identyfikowalnych w terenie szczegółach terenowych; - wyłączenie istniejących terenów zwartej zabudowy, jeżeli można wykluczyć ich wartości przyrodnicze, - ograniczenie dzielenia granicą działek ewidencyjnych i wydzieł leśnych. Dokonanie poprawek ułatwi zarządzanie obszarem, choć nie jest niezbędne dla jego ochrony. Skala

	pożądanych poprawek niewielka; nieporównanie mniejsza niż np. w sąsiednich Górach Słonnych.
--	---

11. Zestawienie uwag i wniosków

I.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
1.	<p>We wskazaniach do dokumentów planistycznych, dot. Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego (Uchwała nr XLVIII/552/2002 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.) w rozdziale 2.5 wniosek o wprowadzenie zapisów:</p> <p>a. w kolumnie pn. "Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony" wniosek by wprowadzić zapis: "Budowa dużych wielofunkcyjnych zbiorników retencyjnych w tym "Niewistka - Dynów" na rzece San (372,0m mln m³ 2700,0ha + 30mln m³ 750,0ha)";</p> <p>b. w kolumnie: Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących wprowadzić zapis "Zakres działań minimalizujących lub kompensujących zostanie ustalony w procedurze środowiskowej która zostanie przeprowadzona dla inwestycji - budowa zbiornika wodnego Niewistka-Dynów. Procedura przeprowadzona zostanie zgodnie z przepisami obowiązującego prawa".</p> <p>Pismo z dnia 28.02.2014.</p>	RZGW w Krakowie	<p>Wniosek częściowo uwzględniony.</p> <p>Z treści wniosku wynika, że dotyczy on tabeli 2.5. opisującej elementy treści planów, a nie tabeli 8 formułującej wskazania do zmiany planów, ponieważ w strukturze Tab. 8 nie występują wskazane kolumny, a występują w Tab. 2.5. W opisie elementów planu zagospodarowania przestrzennego województwa mogących mieć wpływ na ochronę obszaru informacja o przedmiotowym zamierzeniu jest już umieszczona, jednak uwzględniono wniosek o wpisanie nieco uszczegółowionej informacji. Wniosek o umieszczenie proponowanych zapisów w kolumnie „ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących” nie może być uwzględniony, ponieważ ta kolumna ma charakter informacyjny i dotyczy treści opisywanego planu - streszcza działania umieszczone w danym planie. Nie jest to miejsce na formułowanie postulatów i deklaracji, ani na poszukiwanie rozwiązań.</p>
2.	<p>Uwaga dotycząca braku dokładnej inwentaryzacji terenów Natura 2000 przy zapisach</p>	Osoba prywatna	Uwaga ma charakter komentarza i jest słuszna, ale pozostaje bez znaczenia dla treści dokumentu. Zadaniem planu zadań ochronnych nie jest

	<p>ograniczających możliwość powstawania nowych budynków - w tym zabudowy jednorodzinnej. Pismo z dnia 27.02.2014.</p>		<p>dostarczanie dokładnej inwentaryzacji. Uwaga została wykorzystana przez zaproponowanie działania ochronnego polegającego na inwentaryzacji nieleśnych siedlisk przyrodniczych w obszarze. Formuła planu zadań ochronnych zakłada zaplanowanie ochrony obszaru na podstawie takich informacji, jakie są dostępne. Natomiast powstawanie nowej zabudowy, w tym jednorodzinnej, w obszarze Natura 2000 było, jest i będzie możliwe pod warunkiem udowodnienia, że nie wpłynie ona znacząco negatywnie na przedmioty ochrony w obszarze, w tym że nie byłaby zlokalizowana kosztem chronionych siedlisk przyrodniczych. Plan zadań ochronnych nie zmieni nic w tej sprawie, nie może też zastępować obowiązujących procedur orzekania o potrzebie oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, jak również samych ocen. Plan nie wprowadza zakazów zabudowy, wskazuje tylko konieczność utrzymania użytkowania rolniczego wskazanych siedlisk przyrodniczych oraz wskazuje, w jakich obszarach zabudowa obarczona jest dużym ryzykiem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.</p>
<p>3.</p>	<p>Gmina Dubiecko posiada nowy UPUL dla mienia komunalnego na lata 01.01.2013-31.12.2022. Gmina Krasieczyn oraz gmina Krzywcza posiadają nowe UPUL na lata 01.01.2014-31.12.2023. Powyższe UPUL posiadają strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko oraz pozytywną opinię właściwych organów. Pismo z dnia 28.02.2014.</p>	<p>Starostwo Powiatowe w Przemysłu</p>	<p>Uwagę uwzględniono, wprowadzając informację o nwych planach, a przy opisie staroego planu podano, że wyeksprowal. Uzupełniono także informację o prognozach oddziaływania na środowisko.</p>
<p>4.</p>	<p>Brak ujęcia w zestawieniu UPUL dla gruntów kościelnych i związków wyznaniowych oraz osób fizycznych. Pismo z dnia 28.02.2014.</p>	<p>Starostwo Powiatowe w Przemysłu</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Uzupełniono o pozycje dotyczącą (zbiorczo) tych planów. Ich indywidualne wymienianie i analizowanie nie jest celowe, ze względu na zwykle niewielką powierzchnię, objętą każdym z planów.</p>
<p>5.</p>	<p>Na jakiej podstawie stwierdzono zbyt intensywne użytkowanie rębne w UPUL dla gmin Bircza i Fredropol, w gminie Fredropol użytkowanie rębne rębnią IVd i IIIb w dziesięcioleciu waha się od 5 do 50% w zależności od rębni (wyższe wskaźniki dla KO). Pismo z dnia 28.02.2014.</p>	<p>Starostwo Powiatowe w Przemysłu</p>	<p>Pod wpływem uwagi skorygowano sformułowanie w tekście. Jednak, UPUL dla gminy Fredropol i Bircza zakładają użytkowanie rębne odpowiednio na 45% i 77% powierzchni lasów tych gmin (choć w dziesięcioleciu pobierane jest od 5 do 50% masy z tej powierzchni), a w lasach tych gmin występuje m. in. zgniotek cynobrowy, żyjący w starych, zamierających jodłach, które mogą być wycinane w cięciach rębnych. Przy</p>

				<p>tak rozległym prowadzeni cięć rębnych, ryzyko nieumyślnego niszczenia stanowisk gatunku, w stopniu istotnym dla objętej planami powierzchni leśnej, jest dość duże. Plany nie były poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.</p> <p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Przy opisie gospodarki leśnej w obszarze dodano zdanie o mającej miejsce ewolucji uproszczonych planów urządzenia lasu. Natomiast zapis postulujący takie modyfikacje jako środek ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych pozostawiono – jeżeli środek ochrony (działanie ochronne) potrzebny dla ochrony siedlisk przyrodniczych jest zgodny z mającą i tak miejsce praktyką, to tym lepiej.</p>
6.	<p>Modyfikacja gospodarki w lasach niepaństwowych - należy zwrócić uwagę że od 2009 roku powstające UPUL poddawane są strategicznej OOS, w związku z czym składy gatunkowe są dostosowane do siedlisk przyrodniczych, a rębnią wiodącą jest IVd. Wniosek by zapis dotyczący modyfikacji gospodarki zweryfikować. Pismo z dnia 28.02.2014.</p>	<p>Starostwo Powiatowe w Przemysłu</p>		<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Zrezygnowano w wymogu stosowania podwyższonego wieku rębności w lasach prywatnych.</p>
7.	<p>Podniesienie wieku rębności dla buka i jodły spowoduje znaczne straty w gminie ponieważ wycinka drzew jest pewnym wkładem do budżetu gminy. Pismo z dnia 28.02.2014.</p>	<p>Urząd Gminy we Fredropolu</p>		<p>Uwaga ma charakter komentarza. Nie jest jasne, o jakie konkretyzacje chodzi.</p>
8.	<p>Brak skonkretyzowanych planów ochrony poniesie za sobą straty finansowe ponieważ wiele przyszłych inwestycji nie będzie mogło być zrealizowane. Pismo z dnia 28.02.2014.</p>	<p>Urząd Gminy we Fredropolu</p>		<p>Uwaga ma charakter komentarza. Proponowane powiększenia obszaru Natura 2000 są niewielkie powierzchniowo i uzasadnione przyrodniczo. Ponieważ nie wskazano, jakie rodzaje inwestowania miałyby być utrudnione, nie da się ocenić zasadności uwagi.</p>
9.	<p>Rozszerzenie obszaru Natura 2000 spowoduje dalsze utrudnienia w inwestowaniu na ww. terenach. Pismo z dnia 28.02.2014.</p>	<p>Urząd Gminy we Fredropolu</p>		<p>Uwaga niezasadna. Wszystkie te informacje znajdują się w raporcie z prac ichtiologicznych, stanowiących materiał do planu zadań ochronnych. Dokumentacja PZO zawiera z założenia informacje syntetyczne.</p>
1.	<p>Ocenę wyników badań ichtiologicznych utrudnia bardzo uboga dokumentacja. Brak informacji o szczegółach metody odłowów, poszczególnych stanowiskach, rybach odłowionych na poszczególnych stanowiskach.</p>	<p>Prof. Krzysztof Kukula w opinii dla Rady Naukowo-Społecznej LKP Lasy</p>		

2.	<p>Niezrozumiałe, co oznacza metoda próbkowania. Przewodnik metodyczny do monitoringu stanu ochrony nie wskazuje próbkowania jako metody badawczej dla ryb.</p>	<p>Birczańskie Prof. Krzysztof Kukuła w opinii dla Rady Naukowo- Społecznej LKP Lasy Birczańskie.</p>	<p>Wątpliwość niezasadna. Próbki wzięte pod kątem ichtiofauny próbkę cieków w obszarze, a nie wszystkie ciek, zgodnie z założeniami planu zadań ochronnych, który nie zakłada pełnej inwentaryzacji. Przewodnik metodyczny do monitoringu stanu ochrony opisuje sposób oceny stanu ochrony na stanowisku, a zastosowane próbkowanie służyło do oceny występowania i pospolitości gatunku w obszarze.</p>
3.	<p>Ogromne wątpliwości budzi występowanie głowacza białopletwego, który nigdy nie był podawany w Wiarze i jego dopływach w obrębie Ostoi Przemyskiej (badania prof. Włodka, zespołu AR w Krakowie, K Kukuły i A. Byłaka z KBS Uniwersytetu Rzeszowskiego. Natomiast powszechnie występuje podobny do niego głowacz przęplotny.</p>	<p>Prof. Krzysztof Kukuła w opinii dla Rady Naukowo- Społecznej LKP Lasy Birczańskie.</p>	<p>Informację o występowaniu głowacza białopletwego w Wiarze podał Kukuła (2008), czyli Autor uwagi, w opracowaniu wykonanym dla Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, pt. <i>Ocena reprezentatywności brzońki Barbus meridionalis (kod: 1138), głowacza białopletwego Cottus gobio (kod: 1163), różnanki Rhodius sericeus (kod: 1134), bolenia Aspius aspius (kod: 1130), kielbka białopletwego Gobio albipinnatus (kod: 1124), piskorzka Misgurnus fossilis (kod: 1145), kory Cobitis taenia (kod: 1149) i minoga strumieniowego Lampetra planeri (kod: 1096) w województwie podkarpackim</i>. Na stronie 5 tego opracowania znajduje się m. in. mapa wskazująca na lokalizację stanowiska w Wiarze w obrębie Ostoi Przemyskiej. Głowacz białopletwy został stwierdzony w odłowach wykonanych przez eksperta ichtiologa w ramach prac nad planem. Szczegółowe wyniki odłowów zestawia raport z badań, którego Recenzent nie przeczytał. Wykazywane są w wynikach oba głowacze, z których nas oczywiście interesuje białopletwy. Owszem, przęplotny jest pospolitszy, wyraźnie to widać w wynikach.</p>
4.	<p>Należy zweryfikować listę gatunków dla ostoi. Ponieważ San nie należy do ostoi, a w pozostałych ciekach nie ma warunków dla bolenia, nie powinien znaleźć się na liście. Moim zdaniem podobnie jest z kielbkiem Kesslera.</p>	<p>Prof. Krzysztof Kukuła w opinii dla Rady Naukowo- Społecznej</p>	<p>Co do bolenia, uwaga jest zasadna, ale takie jest właśnie stanowisko Autorów planu, wyraźnie opisane w tekście. Boleń dla tej ostoi jest wskazany z oceną D, co znaczy że nie jest przedmiotem ochrony w tym obszarze Natura 2000. Właśnie dlatego, że San nie należy do ostoi, a w pozostałych ciekach nie ma warunków dla bolenia, uważamy że ta ocena jest adekwatna. Nie ma na pewno podstaw do jej podwyższenia. Równocześnie nie można zupełnie wykluczyć przypadkowego i</p>

		LKP Lasy Birczańskie.	nieznaczącego wystąpienia bolenia w Wiarze w granicach obszaru, więc nie ma podstaw, by wykreślić gatunek zupełnie. Co do kielbja Kesslera, w naszych badaniach, będących jednak tylko próbkiem, nie stwierdziliśmy gatunku w obszarze, ale nie daje to podstaw do wykluczenia jego obecności. Nie jest to wystarczająca przesłanka do dokonywania zmian w obowiązującym SDF obszaru. Gatunek stwierdzono w Wiarze, tuż poniżej granic obszaru.
5.	Wątpliwości budzi interpretowanie bogatej ichtiofauny na odcinku Wiaru poniżej obszaru obecnością chłodniejszej wody w rzece. Wiar nie ma chyba odwróconego układu termiki wody. Ryby w poszukiwaniu chłodniejszej wody migrują w górę, a nie w dół rzeki. Rzeka na tym odcinku jest silnie przekształcona: w jej sąsiedztwie istnieją żwirownie.	Prof. Krzysztof Kukula w opinii dla Rady Naukowo-Społecznej LKP Lasy Birczańskie.	Na przedmiotowym odcinku Wiaru znajdował się ok. 200 m odcinek o głębokości przekraczającej 1m. Powyżej średnia głębokość tej rzeki wynosiła 15-20 cm, co przy niskich stanach wód znacznie przyspiesza jej nagrzewanie. Natomiast w głębszej partii koryta gromadzi się chłodna woda. Niezależnie od dyskusji na temat zasadności interpretacji przyczynowej, faktem jest stwierdzenie większej ilości chronionych gatunków ryb na tym stanowisku, niż na wszystkich stanowiskach usytuowanych powyżej.
6.	Wątpliwość co do występowania różanki w Wiarze, ze względu na nie stwierdzenie skójki gruboskorupowej.	Prof. Krzysztof Kukula w opinii dla Rady Naukowo-Społecznej LKP Lasy Birczańskie.	W dokumencie jest tylko napisane, że nie udało się znaleźć żywej populacji skójki gruboskorupowej (choć znajdowano puste muszle). Nie wykluczono jej występowania. Nie ma też wiedzy o innych małżach skójkowatych, które dla różanki też się nadają. Niezależnie od powyższego, rozważania wydają się bezprzedmiotowe. Stwierdzenie różanki poniżej granic obszaru jest faktem. Ochrony różanki w obszarze póki co nie planujemy - ma ocenę D w SDF obszaru i nie ma przesłanek do zmiany tej oceny, nie jest więc przedmiotem ochrony.
7.	Budowa przepustów wg nowych rozwiązań (jak potok Hołubelski) może poprawiać, a nie pogarszać jakość siedliska ryb	Prof. Krzysztof Kukula w opinii dla Rady Naukowo-Społecznej LKP Lasy Birczańskie.	Uwzględniono uwagę, korygując opis zagrożenia

		Birczańskie.	
	Moduł C		
1.	Wymienione w projekcie dokumentu PZO bariery na cieku Hołubła zostały już zlikwidowane a obecnym zarządcą cieku jest nadleśnictwo Krasiczyn. Pismo z dnia 28.02.2014.	RZGW w Krakowie	Uwaga uwzględniona. Sprawdzono stan aktualny w terenie. Pozostał do udroźnienia jeszcze jeden próg (na działce na działce 668/1). Odpowiednio skorygowano zapisy.
2.	Uwaga o potrzebie ponownej weryfikacji cieków wyznaczonych do przywrócenia ciągłości w projekcie planu zadań ochronnych (uwaga o rozważeniu możliwości uwzględnienia zapisów z zał. nr 6 do rozporządzenia nr 4/2014 Dyrektora RZGW w Krakowie). Pismo z dnia 28.02.2014.	RZGW w Krakowie	Uwaga nie uwzględniona. Cieki wskazano na podstawie opinii eksperta ichtiologa. Załącznik 6 do rozporządzenia nr 4/2014 Dyrektora RZGW w Krakowie).określa cieki, dla których ciągłość jest warunkiem dobrego stanu ekologicznego wód. Wskazanie w PZO ma inne podstawy metodyczne: wskazuje cieki, których ciągłość jest ważna dla ryb i minogów będących przedmiotami ochrony w obszarze.
3.	Wniosek o przeprowadzenie bardziej szczegółowej analizy możliwości oraz zasadności udroźnienia potoku Olszanka.	RZGW w Krakowie	Po ponownym rozważeniu sprawy podtrzymano pierwotne ujęcie. Potok jest zabudowany serią progów uniemożliwiających zasiedlenie przez ryby, powinien być udroźniony dla odtworzenia naturalnego arealu występowania ryb stanowiących przedmioty ochrony w obszarze.
4.	Wniosek o wykreślenie słów: "Wykreślić: Projekt budowy zbiornika wodnego Niewistka - Dynów (2700+750ha)" z rozdziału 8. Pismo z dnia 28.02.2014.	RZGW w Krakowie	Uwaga nie uwzględniona. Zbiornik – o planowanej znacznej długości - stanowiłby barierę ograniczającą migracje dużych drapieżników z obszaru /do obszaru w kierunku zachodnim i południowo-zachodnim, a tym samym wpływałby znacząco na powiązania ekologiczne obszaru Ostoja Przemyska z obszarami sąsiednimi. Zniszczyłby też – choć niewielkie – płaty siedlisk przyrodniczych w obszarze. Uwzględnienie jego budowy jest nie do pogodzenia z ochroną obszaru Ostoja Przemyska. Wskazanie na potrzebę jego wykreślenia z planu województwa, głównie ze względu na w/w powiązania ekologiczne obszaru, jest więc zasadne. Ponadto, wg posiadanych informacji, zbiornik ten ma zostać wykreślony z planu zagospodarowania przestrzennego województwa w aktualizacji tego planu, planowanej w 2014 r. Na marginesie wskazać trzeba, że realizacja tego zbiornika jest niemożliwa ze względu na inny obszar Natura 2000 Rzeka San, wyznaczony dla

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			ochrony ryb rzecznych, który przez wskazany zbiornik zostałby całkowicie zniszczony.
5.	Wniosek o zmianę zapisów ochronnych dla minoga poprzez dopuszczenie umacniania dna potoków jako wyjątku dla odrębnych prawomocnych pozwoleń które nakładają obowiązek umacniania dna. Pismo z dnia 27.02.2014.	Wójt gminy Żurawica	Uwaga nie uwzględniona. Merytorycznie uwaga byłaby zasadna, ale nie udało się potwierdzić istnienia na chwilę obecną ostatecznych i będących w obrocie prawnym decyzji, które nakładałyby taki obowiązek.
6.	Wniosek o dopuszczenie sadzenia wierzby energetycznej "w uzasadnionych przypadkach". Pismo z dnia 27.02.2014.	Wójt gminy Żurawica	Uwaga nie uwzględniona. Zapisy planu nie zabraniają sadzenia wierzby energetycznej, gdy nie odbywa się to kosztem chronionych siedlisk przyrodniczych, np. możliwe jest sadzenie wierzby na gruntach ornym, co odpowiada właśnie „uzasadnionym przypadkom”. Nie są więc konieczne zmiany w tekście.
7.	W przypadku zapisu A168 w opisie zagrożenia niszczenie siedlisk żerowych i gniazdowych w wyniku pobierania z koryt osadów żwiru i kamieni - wniosek by dopuścić możliwość utrzymania drożności rzeki w miejscu przeprawy promowej po obu stronach promu. Pismo z dnia 27.02.2014.	Wójt gminy Żurawica	Uwaga nie uwzględniona. W części obszaru znajdującej się na terenie gminy Żurawica nie ma przeprawy promowej, ani nawet rzeki. Plan w żaden sposób nie ogranicza utrzymywania przeprawy położonej z daleka od granic obszaru.
8.	Wniosek by uwzględnić zabezpieczenie potoków faszyną, z uwagi na spistość gruntu, zarastanie i zamulanie dna, utratę bioróżnorodności (w szczególności w stawach Arboretum). Pismo z dnia 27.02.2014.	Wójt gminy Żurawica	Uwaga nie uwzględniona. Arboretum (część w Bolestraszcach) i stawy Arboretum znajdują się daleko poza granicami obszaru i zapisy planu w ogóle nie będą ich dotyczyć.
9.	Wniosek o zmianę zapisu dotyczącego działań ochronnych, w formie: "Utrzymanie cieków w stanie naturalnym, pozostawienie kształtowania koryt procesom naturalnym, pozostawienie kształtowania koryt procesom naturalnym, z wyjątkiem ew. punktowych umocnień brzegów w miejscach zagrożenia dla zabudowy i infrastruktury, lecz także tam z pozostawieniem naturalnego koryta"	RZGW w Krakowie	Wniosek częściowo uwzględniony. Dostzegając konieczność ochrony istniejącej zabudowy i obiektów infrastrukturalnych, przededagowano zapisy. Jednak, odstępstwo od generalnej zasady zachowania cieków w stanie naturalnym dotyczące z urzędu wszystkich działań określanych jako „ochrona przeciwpowodziowa”, „utrzymanie drożności koryt” lub „likwidowanie szkód popowodziowych” byłoby zbyt daleko idące. Działania z innych motywów nie są przecież w ciekach podejmowane, zapis proponowany przez RZGW pozbawiłby więc skuteczności proponowany środek

<p>10.</p>	<p>na zapis, który będzie umożliwiał ochronę przeciw powodziową obszaru, np.: "Utrzymanie cieków w stanie naturalnym, zachowanie naturalnego dna oraz brzegów, pozostawienie kształtowania koryt procesom naturalnym, z wyjątkiem zabiegów prowadzonych w celu: -ochrony przeciwpowodziowej obszaru i terenów przyległych, -popowodziowym usuwaniem szkód -utrzymaniem drożności koryt. Umożliwienie likwidacji odsypisk i namulisk w celu utrzymania drożności koryt. W przypadku koniecznej zabudowy w celu stabilizacji brzegów i dna rzek i potoków zaleca się zabudowę hydrotechniczną z użyciem naturalnych materiałów lub wykończenie budowli okładzinami kamiennymi w celu zachowania naturalnego dna oraz brzegów." oraz "Rezygnacja z przecinania koryt cieków wodnych progami oraz zaporami przeciw rumowiskowymi (o ile zabiegi te nie są podyktowane względami bezpieczeństwa przeciwpowodziowego)". Pismo z dnia 28.02.2014.</p>	<p>Starostwo Powiatowe w Przemysłu</p>	<p>ochronny. To właśnie działania wykonywane z takich motywów spowodowały nieoptymalny stan siedlisk wodnych przedmiotów ochrony, jaki został wykazany w ramach prac nad planem. Działania „udrażniające koryto” bezpośrednio ingerowałyby w warunki tworzenia się i funkcjonowania siedliska przyrodniczego 3220. Zaproponowano brzmienie kompromisowe, które umożliwia ochronę zabudowy i elementów infrastruktury przed zniszczeniem, ale będzie chronić naturalny stan i dynamikę cieków. W przypadku zaistnienia sytuacji obecnie niemożliwych do przewidzenia i konieczności zrealizowania innych działań ochrony przeciwpowodziowej, w obszarze Natura 2000 na działanie wynikające z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego (a niektóre działania przeciwpowodziowe mogą, po indywidualnej analizie, być zaliczone do tej kategorii) można, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, zezwolić mimo znacząco negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000. Plan zadań ochronnych pozostanie bez wpływu na tę możliwość.</p>
	<p>Ustalanie działań ochronnych - na str. 427 znajduje się zapis o usunięciu robinii akacjowej - wniosek by wziąć pod uwagę fakt że robinia akacjowa występuje też przy fortach i drogach fortecznych, w przypadku innego obszaru fortecznego Konserwator Zabytków wypowiedział się negatywnie o usuwaniu robinii z fortu. Wniosek by uzgodnić planowane usunięcie robinii z Konserwatorem Zabytków. Pismo z dnia</p>		<p>Uwaga uwzględniona. Skorygowano zapis o usuwaniu gatunków obcych, tolerując gatunki obce tam, gdzie ich obecność jest walorem kulturowym (np. robinia na fortach).</p>

11.	<p>28.02.2014.</p> <p>Poprawienie, ujednoczenie, sprecyzowanie błędów w zakresie nazewnictwa organów, obiektów i instytucji: np. Gmina Ustrzyki Górne zamiast Ustrzyki Dolne, ARiMR to w innym miejscu agencja płatnicza, co najmniej cztery nazwy dla tego samego lotniska itp.</p>	<p>Pan Kazimierz Czaja</p>	<p>Wniosek uwzględniony. Przejrano i zweryfikowano tekst pod tym kątem, wprowadzając w razie potrzeby korekty.</p>
12.	<p>Usunięcie z listy działań ochronnych zapisów sprzecznych z obowiązującymi przepisami np.: stosowanie szykan technicznych do ograniczenia prędkości jest dozwolone tylko na terenie zabudowanym; wykluczenie niszczenia skupisk niektórych gatunków roślin przez utrzymywanie dróg i rowów jest sprzeczne, ponieważ utrzymywanie dróg jest obowiązkiem zarządcy drogi i polega min. na usuwaniu roślin (tów przydrożny jest również częścią drogi)</p>	<p>Pan Kazimierz Czaja</p>	<p>Wniosek częściowo uwzględniony. Przejrano i zweryfikowano tekst pod tym kątem, wprowadzając zmiany redakcyjne. Jednak, ograniczenie stosowania urządzeń uspokojenia ruchu drogowego do terenu zabudowanego, wynikające z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach, dotyczy tylko progów spowalniających i progów podrzutowych, a w przedmiotowych zapisach chodzi raczej o rozwiązania polegające na modyfikacji geometrii poziomej drogi. Zgodnie z ustawą o drogach publicznych, utrzymanie drogi to wykonywanie robót remontowych, przywracających jej pierwotny stan, oraz robót konserwacyjnych, porządkowych i innych, zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa i wygody ruchu, nie ma wprost wymogu usuwania roślin z rowów i poboczy, dlatego możliwe jest wykonywanie utrzymywania dróg z pozostawieniem skupień sadzca konopiastego w pobliżu dróg</p>
13.	<p>Usunięcie z treści projektu zapisów dotyczących rozbudowy i przebudowy ośrodka wypoczynkowego w Arłamowie i lotniska Arłamów jako inwestycji planowanych. Inwestycje te są ukończone i należy je traktować jako obiekty istniejące i funkcjonujące.</p>	<p>Pan Kazimierz Czaja</p>	<p>Wniosek nie mógł być uwzględniony Projekt planów nie zawiera zapisów dotyczących przebudowy i rozbudowy ośrodka Arłamów ani lotniska Arłamów w Krajnej, lecz traktuje te obiekty jako istniejące, w tym także zwraca uwagę na zagrożenia związane z ich istnieniem i funkcjonowaniem. Wskazuje tylko na potrzebę wykreślenia z planu województwa zamiaru przekształcenia lotniska w Krajnej w lotnisko lokalne.</p>
14.	<p>Usunięcie ze wskazań do dokumentów planistycznych zapisów dotyczących wprowadzenia</p>	<p>Pan Kazimierz</p>	<p>Wniosek nie uwzględniony. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa w obowiązującej</p>

	<p>do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego projektowanego Turnickiego Parku Narodowego. Zapisy takie znajdują się już w obowiązującym planie, a wskazania planu zadań ochronnych nie mogą dotyczyć projektów przyszłych dokumentów.</p>	<p>Czaja</p>	<p>wersji nie zawiera projektowanego Turnickiego Parku Narodowego, mimo że ta forma ochrony jest wskazana w aktualnej Koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju oraz w Programie (dawna Strategia) Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej, a oba te dokumenty mają charakter strategicznych dokumentów rządowych. Wskazanie na potrzebę zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa przez wprowadzenie do niego przedmiotowego zapisu jest więc zasadne. Wskazanie dotyczy aktualnie obowiązującego planu i nie odnosi się do projektów dokumentów.</p>
<p>15.</p>	<p>Usunięcie ze wskazań do dokumentów planistycznych zapisu dotyczącego wykreślenia z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego lotniska Reberce (Arlamów). Lotnisko to funkcjonuje zgodnie z założeniami istniejącego planu, nie można zatem wprowadzać zmian w planie w zakresie inwestycji, które już powstały zgodnie z jego zapisami</p>	<p>Pan Kazimierz Czaja</p>	<p>Wniosek nie uwzględniony. Na chwilę obecną (od 2012 r.) obiekt ten funkcjonuje w sensie przepisów Prawa Lotniczego jako lądowisko. Aktualny plan zagospodarowania przestrzennego województwa wskazuje perspektywiczne wykorzystanie tego obiektu jako lotniska (co wymaga zmiany jego statusu wg Prawa Lotniczego). Zapis ten pozostaje wciąż perspektywnym zapisem planu zagospodarowania przestrzennego województwa. W ocenie autorów planu, rozwój tego obiektu i rozwój ruchu powietrznego, związany z uzyskaniem statusu lotniska, byłby niekorzystny dla ochrony obszaru i dlatego sformułowano wniosek o wykreślenie odpowiedniego zapisu z planu województwa.</p>
<p>16.</p>	<p>Usunięcie ze wskazań do dokumentów planistycznych zapisu dotyczącego wykreślenia z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego projektu nowej drogi wojewódzkiej Przemysł-Liskowate. Zapis nie może dotyczyć projektów dokumentów, ponadto z treści projektu zadań ochronnych wynika, że utworzenie tej drogi traktowane równoznacznie z budową nowej drogi, tymczasem jest to droga istniejąca wymagająca tylko dostosowania do wymogów drogi wojewódzkiej. Jeżeli nawet będzie konieczna modernizacja odcinków tej drogi, to możliwe będzie zastosowanie rozwiązań</p>	<p>Pan Kazimierz Czaja</p>	<p>Wniosek nie uwzględniony. Zapis dotyczy aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a nie projektu dokumentu. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa proponuje się nadanie status drogi wojewódzkiej istniejącemu ciągowi dróg lokalnych i funkcjonowanie jako tranzytowego połączenia drogowego Przemysł-Krościenko. Właśnie taka zmiana – z funkcji drogi lokalnej na drogę tranzytową – wpłynęłaby znacząco negatywnie na ochronę obszaru. Oddziaływanie związane byłoby z natężeniem ruchu na drodze i nie byłoby technicznych możliwości jego minimalizacji. Wzrost ruchu byłby konsekwencją nawet formalnego nadania statusu drogi wojewódzkiej (bo wpływa to np. na ujęcie jej w atlasach i na mapach samochodowych), a w dalszej perspektywie – zwiększenia parametrów tej drogi do parametrów typowych dla dróg</p>

	<p>chroniących środowisko i przeciwdziałających negatywnemu oddziaływaniu, ponieważ możliwości finansowania tego typu rozwiązań są dla drogi wojewódzkiej o wiele większe niż dla powiatowej. Poza tym motywowanie negatywnego oddziaływania na środowisko tym, że droga stanie się wygodniejsza dla kierowców i przez to zwiększy się ruch jest sprzeczne z zasadą zrównoważonego rozwoju. Przy takim sposobie rozumowania promocja obszarów Natura 2000 jest również zagrożeniem ponieważ może generować zwiększony ruch na drodze</p>		<p>wojewódzkich (m. i. właśnie dlatego, że możliwości finansowania przebudowy/ rozbudowy dróg są dla drogi wojewódzkiej o wiele większe niż dla powiatowej).</p> <p>Zasada zrównoważonego rozwoju w tym przypadku wymaga, by skłaniać kierowców do wyborów innych dróg, niż droga Przemysł-Liskowate, ponieważ oddziaływanie na środowisko ruchu samochodowego innymi drogami jest mniejsze, niż ruchu samochodowego na wskazanej drodze. Oczywiście, że – patrząc ogólnie - promocja obszaru Natura 2000 może w niektórych przypadkach znacząco na niego oddziaływać, np. przez zwiększenie ruchu turystycznego ponad granice odporności środowiska przyrodniczego. Problem ten jednak nie dotyczy w chwili obecnej rozpatrywanego obszaru.</p>
<p>17.</p>	<p>Przypisanie działań ochronnych obligatoryjnych i fakultatywnych dla gospodarstw rolnych lub ich części zgodnie z rozporządzeniem w sprawie projektu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 poprzez szczegółowe wskazanie działań ewidencyjnych, których dotyczą te działania. Brak szczegółowego określenia może stanowić zagrożenie utraty dochodów przez rolników gospodarujących na obszarach Natura 2000 ze względu na brak rekompensat za ponoszenie kosztów działań ochronnych dla zachowujących lub przywracających właściwy stan ochrony przedmiotów ochrony.</p>	<p>Pan Kazimierz Czaja</p>	<p>Wniosek uwzględniony przez zamieszczenie, w projekcie zarządzenia, załącznika kartograficznego.</p> <p>Należy jednak wskazać, że zagadnienie to nie wpływa na „brak rekompensat za ponoszenie kosztów działań ochronnych”. Z planu zadań ochronnych nie wynika bezpośrednio prawo do takich rekompensat. Rolnik ma możliwość uzyskania takich rekompensat gdy wykonuje działania ochronne na swoim gruncie na podstawie umowy zawartej z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody, a w przypadku zawarcia takiej umowy będzie ona określała szczegółowo lokalizacje działania. Poodbnie, za działania fakultatywne, rolnik ma prawo do płatności z programu rolnościowiskowego. Mimo że nie jest obecnie jeszcze znany PROW na lata 2014-2020, treść planu zadań ochronnych nie powinna też wpływać na możliwość skorzystania z pakietów rolnościowiskowo-klimatycznych na ochronę siedlisk przyrodniczych (wdrażanie tych pakietów będzie realizacją fakultatywnych zadań ochronnych PZO), gdyż zakłada się, że do tych pakietów ma – tak jak dotychczas – kwalifikować grunt ekspertyza wykonywana na zamówienie rolnika przez eksperta-przyrodnika, a nie zapisy PZO.</p>

12. Literatura

- Armata, L. 2008: A contribution to the moss flora of the eastern part of the Polish Carpathians. – W: A. Stebel & R. Ochyra (red.), Bryophytes of the Polish Carpathians. Sorus, Poznań: pp. 169–178.
- Bielewicz M. 1973. Motyle większe (*Macrolepidoptera*) Bieszczadów Zachodnich i Pogórza Przemyskiego. Rocznik Muzeum Górnosląskiego w Bytomiu. Przyroda, zeszyt nr7. Bytom.
- Bieniek M., Wolsan M. 1992. The history of distributional and numerical changes of lynx *Lynx lynx* (L.) in Poland. Global trends in wildlife management. 18th IUGB Congress. Vol. 2. Kraków.
- Borzęcka I., Buras P., Gasiński Z. 2002. Charakterystyka zespólów i zasobów ryb w dorzeczu Świdra. Msc. Opracowanie wykonane dla Komisji Ochrony Wód przy Okręgu Mazowieckim, Polskiego Związku Wędkarskiego <http://ompzw.pl/badania/swider/index.html#3.3>
- Buchholz L., Komosiński K., Melke A., Michalski R., Szymczuk R., Koba L., Sienkiewicz P. 2011. Nowe dane o występowaniu *Rhysodes sulcatus* (Fabricius, 1787) (*Coleoptera: Rhysodidae*) na terenie Nadleśnictwa Bircza w północno-wschodniej Polsce. Wiad. Entomol. 30(3): 179-181.
- Buchholz L., Olbrycht T., Melke A. 2012. Występowanie *Borus schneideri* (Panzer, 1796) (*Coleoptera: Boridae*) w południowo-wschodniej Polsce. Wiadomości Entomol. 31(3).
- Buchholz L., Kuberski L., Michalski R., Melke A., Olbrycht T. 2013: Chrząszcze (Coleoptera) z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej na obszarze projektowanego Turnickiego Parku Narodowego i w jego okolicach. Roczniki Bieszczadzkie 21: 297-317.
- Buszko J. 1997. Atlas rozmieszczenia motyli dziennych w Polsce 1986-1995. Turpress. Toruń.
- Buszko J., Nowacki J. 2000. The Lepidoptera of Poland, a distributional checklist. Polskie Towarzystwo Entomologiczne. Poznań - Toruń.
- Dorociak, K., Mleczek, T., Kasprzyk, K. 2003: Nietoperze zimujące w fortach Twierdzy Przemysł. Mat. Konf. XVII OKCh, Janów Lubelski 07-09.11.2003 r.
- Dzwonko Z., 1986: Klasyfikacja numeryczna zbiorowisk leśnych polskich Karpat. Frag. Flor. et Geobot. XXX, 2.: 167.
- Głowaciński Z., Rafiński J. 2003. Atlas płazów i gądów Polski. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa-Kraków.
- Godawa J. 1994: Nietoperze Pogórza Przemyskiego. Biuletyn Centrum Informacji Chiropterologicznej. 16/17: 11-14.
- Gula, R. 2008. Wolf depredation on domestic animals in the Polish Carpathian Mountains. Journal of Wildlife Management, 72: 283-289.
- Instytut Badawczy Leśnictwa 1995. Docelowa sieć rezerwatów przyrody na gruntach Skarbu Państwa będących w zarządzie Lasów Państwowych. Mscr. Jakubiec Z. 2001. Niedźwiedź brunatny *Ursus arctos* (L.) w polskiej części Karpat. Studia Naturae, 47:75-77.
- Jędrzejewski W., Jędrzejewska B., Zawadzka B., Borowik T., Nowak S., Mysłajek R. W. 2008a. Habitat suitability model for Polish wolves *Canis lupus* based on long-term national census. Animal Conservation 11: 377-390.
- Jędrzejewski W., Niedziałkowska M., Hayward M. W., Goszczyński J., Jędrzejewska B., Borowik T., Bartoń K. A., Nowak S., Harmuszkiewicz J., Juszczyk A., Kałamarz T., Kloch A., Koniuch J., Kotiuk K., Mysłajek R. W., Nęczyńska M., Olczyk A., Telon M., Wojtulewicz M. 2008c. Diet composition and prey choice in Polish wolves *Canis lupus* in relation to genetic differentiation of their population. Journal of Zoology (submitted)
- Jędrzejewski W., Niedziałkowska M., Mysłajek R. W., Nowak S., Jędrzejewska B. 2005a. Habitat selection by wolves *Canis lupus* in the uplands and mountains of southern Poland. Acta Theriologica 50: 417-428.
- Jędrzejewski W., Nowak S., Borowik T., Mysłajek R. W., Okarła H., Czarnomska S., Jędrzejewska B. 2008b. Inwentaryzacja wilków i rysi w nadleśnictwach i parkach narodowych Polski. Raport z sezonu 2006/2007. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża [maszynopis].

- Jędrzejewski W., Nowak S., Borowik T., Mysłajek R., Okarma H., Zawadzka B., Zub M. 2006. Inwentaryzacja wilków i rysi w nadleśnictwach i parkach narodowych Polski w latach 2000-2006. [Maszynopis] Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża.
- Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Pilot M. 2005b. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. [Maszynopis] Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża.
- Jędrzejewski W., Schmidt K., Theuerkauf J., Kowalczyk R. 2007. Territory size of wolves *Canis lupus*: linking local (Białowieża Primeval Forest, Poland) and Holarctic-scale patterns. *Ecography* 30: 66-76.
- Juszczyk W. 1987. Ptazy i gady krajowe. T 2. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- Kalinka M. 2010. Występowanie chrząszczy biegaczowatych (*Coleoptera: Carabidae*) w uprawie rzepaku i na terenach nieużytkowanych rolniczo. Praca magisterska (maszynopis), Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów. 58 ss.
- Kozłowska A., 2000: The forest communities in the Przemysl Foothills south-east Poland. *Frag. Flor. et Geobot.* 45, 1-2.: 345-372.
- Kurek R. 2003. Wpływ dróg na populację wilka w polskich Karpatach. *Dziękuję Życie*, 11/113
- Kurek R., Rybacki M., Sołtysiak M. 2011. Poradnik ochrony ptaków. Ochrona dziko żyjących zwierząt w projektowaniu inwestycji drogowych. Problemy i dobre praktyki. Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot, Bystra.
- Matuszkiewicz J. M. 1993. Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski. Prace Geograficzne 158: 1-107 + mapa.
- Matuszkiewicz J. M. 2008. Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGPZ PAN, Warszawa,
- Mech L. D. 1989. Wolf population survival in the area of the high road density. *Am. Midl. Nat.* 121: 387-389.
- Michalik S., 1993: Ogólna charakterystyka szaty roślinnej projektowanego Turnickiego Parku Narodowego. W: Turnicki Park Narodowy w polskich Karpatach Wschodnich. Dokumentacja projektowa. Michalik S. (red). Polska Fundacja Ochrony Przyrody PRO NATURA. Kraków.: 41-45.
- Misiak T., 2011: Jęczyznik zwyczajny *Plylitis scolopendrium* (L.) Newman – wyjątkowa paproć w lesie okolicy Krzeczkowej na Pogórzu Przemyskim. *Rocznik Przemyski, Nauki Przyrodnicze* 47, 3.: 91-94.
- Mleczek T. 1999: Dekada spisu nietoperzy w Beskidzie Niskim i na Pogórzu Karpackim w 1999 r. *Jaskinie beskidzkie* 2: 17-20.
- Mleczek T. 2002: Zimowe spisy nietoperzy na Pogórzu Karpackim w latach 1993-1999. *Nietoperze* 3: 163-170.
- Mleczek T., Baczyński P. 1999: Dekada spisu nietoperzy we wschodniej części Beskidów Zachodnich i Pogórza Karpackiego w 1998 r. *Jaskinie beskidzkie* 1: 15-18.
- Mleczek, T. 1996. Dekada Spisu Nietoperzy '96 w Beskidzie Niskim i Pogórzu Karpackim. *Prądkowiec* 12: 24-25.
- Moning Ch., Müller J. 2009. Critical forest age thresholds for the diversity of lichens, molluscs and birds in beech (*Fagus sylvatica* L.) dominated forests. *Ecological Indicators* 9: 922-932.
- Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. WYNIKI MONITORINGU GIOS. 2012-04-18. Zgniotek cynobrowy *Cucujus annaberinus* (1086). Koordynator ogólnopolski: Lech Buchholz.
- Nowak S., Mysłajek R. W. 2006. Poradnik ochrony zwierząt hodowlanych przed wilkami. Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”, Twardorzeczka.
- Nowak S., Mysłajek R. W., Jędrzejewska B. 2005. Patterns of wolf *Canis lupus* predation on wild and domestic ungulates in the Western Carpathian Mountains (S Poland). *Acta Theriologica* 50: 263-276.

- Okarma H. 1984. The physical conditions of red deer falling a prey to the wolf and lynx and harvested in the Carpathian Mountains. Acta Theriologica, Vol 29, 23: 283-290.
- Okarma H. 1987. Uwagi o pozyskaniu i statusie wilka w Polsce. Łowiec Polski, 1: 24.
- Okarma H. 1989. Distribution and numbers of wolves in Poland. Acta Theriologica 34, 35: 497-503.
- Okarma H., Gula R., Brewczyński P. 2011. Program ochrony wilka (*Canis lupus*) w Polsce - projekt. Msc.
- Okarma H., Śnieżko S., Śmietana W. 2007. Home ranges of Eurasian lynx *Lynx lynx* in the Polish Carpathian Mountains. Wildlife Biology 13: 485-499.
- Palacz S., Witezuk J. Występowanie wydry (Lutra lutra) na obszarze Natura 2000 Bieszczady. W: Roczniki Bieszczadzkie 18 (2010), str. 424-428
- Państwowa Rada Ochrony Przyrody 2011. Opinia PROP w sprawie projektowanego Turnickiego Parku Narodowego. Msc dla Ministra Środowiska.
- Pilot M., Jędrzejewski W., Branicki W., Sidorovich V. E., Jędrzejewska B., Stachura K., Funk S. 2006. Ecological factors influence population genetic structure of European grey wolves. Molecular Ecology 15: 4533-4553.
- Pucek Z., Raczynski J. 1983. Atlas rozmieszczenia ssaków w Polsce. PWN, Warszawa.
- Rogała D., Marcela A. 2011. Obszary Natura 2000 na Podkarpaciu. RDOŚ w Rzeszowie
- Romanowski J., Orłowska L., Zajac T. Program ochrony wydry (Lutra lutra) w Polsce. Krajowa strategia gospodarowania wydrą – projekt. SGGW, Warszawa 2011.
- Schmidt K. 2011. Program ochrony rysia (Lynx lynx) w Polsce - projekt. Strategia ochrony rysia warunkująca trwałość populacji gatunku w Polsce (wersja z listopada 2011 r.). Msc.
- Schmidt K., Kowalczyk R., Jędrzejewski W., Okarma H. 2009a. Plany łowieckie a drapieźniki. Łowiec Polski 1: 22-29.
- Selva N., Zwiąjac-Kozica T., Sergiel A., Olszańska A., Zięba F. 2012. Program ochrony niedźwiedzia brunatnego (*Ursus arctos*) w Polsce. Projekt (wersja z marca 2012 r.). Msc.
- Sielezniew M., Dziekanowska I. 2010. Fauna Polski. Motyle dzienne. MULTICO Oficyna Wydawnicza. Warszawa.
- Sienkiewicz P. 2012. Zagłębek bruzdkowany – *Rhyssodes sulcatus* (Fabricius, 1787). W: Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa, s. 400-418.
- Stachowiak M. 2012. Kozioróg dębosz – *Cerambyx cerdo* [W:] Makomaska-Juchiewicz, Baran P. (red.) Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ Warszawa: 349-366.
- Stebel A., Cykowska B., Żarnowiec J. 2011. Current distribution of the European threatened moss *Dicranum viride* (Bryophyta, Dicranaceae) in the Polish Carpatians. – W: A. Stebel & R. Ochyra (red.), Chorological Studies on Polish Carpathian Bryophytes, Sorus, Poznań: pp. 99–110
- Szujecki A. 1958. Sposkrzeżenia o faunie chrząszczy Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Zesz. Nauk. SGGW, Leśn., Warszawa, 1, str. 83–93.
- Szymura J. 1993. Analysis of Hybrid Zones with Bombina. W: Harrison R. (red). Hybrid Zones and the Evolutionary Process. s. 261-289. Oxford University Press, Oxford.
- Świerad J. 1988. Plazy Karpat Polskich w ujęciu wertykalnym. Inst. Kształcenia Nauczycieli im. W. Spasowskiego w Warszawie. Oddział Doskonalenia Nauczycieli w Katowicach, Katowice.
- Theuerkauf, J., R. Gula, B. Pirga, H. Tsunoda, J. Eggermann, B. Brzezowska, S. Rouys & S. Radler 2007. Human impact on wolf activity in the Bieszczady Mountains, SE Poland. Annales Zoologici Fennici 44: 225-231.

- Trampler T., Kliczkowska A., Dmyterko E., Sierpińska A. 1990. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski na podstawach ekologiczno-fizjograficznych. PWRIL, 157 str. + mapa.
- Trella T. 1923. Wykaz chrząszczy okolic Przemysła. *Clavicornia*. Pol. Pismo Ent., Lwów, 2, str. 110–123.
- Trella T. 1923. Wykaz chrząszczy okolic Przemysła. *Heteromeru*. Pol. Pismo Ent., Lwów, 2, str. 12–19.
- Trella T. 1925. Wykaz chrząszczy okolic Przemysła. *Elateridae* – Sprężyki, *Eucnemidae* – Goleńczyki, *Cerambycidae* – Kózki. Pol. Pismo Ent., Lwów, 4, str. 92–96.
- Trella T. 1926. Wykaz chrząszczy okolic Przemysła. *Cicindelidae*, *Carabidae*, *Rhyssolidae*. Pol. Pismo Ent., Lwów, 5, str. 68–73.
- Trella T. 1937. Wykaz chrząszczy okolic Przemysła. *Hydrophilidae*, *Lucanidae*, *Scarabaeidae*. Pol. Pismo Ent., Lwów, 14–15, str. 262–265.
- Trella T. 1938. Turnica pod Przemysłem. *Ochr. Przyr.*, Kraków, 17, str. 203–209, rys. 112.
- Trella T. 1939. Notatki koleopterologiczne z okolic Przemysła. I. Pol. Pismo Ent., Lwów, 16–17, str. 59–86, 3 rys.
- Warecki A. 2010. Motyle dzienne Polski. Atlas bionomii. Wyd. Koliber. Nowy Sącz.
- Witkowska-Wawer L., 1993/1994: Charakterystyka geobotaniczna rezerwatu Krepak. *Rocznik Przyrodnicze 29-30*, 6 (1): 53-71.
- Witkowska-Wawer L., 1993/1994: Szata roślinna projektowanego parku narodowego na Pogórzu Przemyskim. *Rocznik Przemyski, Nauki Przyrodnicze 29-30*, 6 (1): 3-22.
- Witkowska-Wawer L., 1993: Zbiorowiska roślin projektowanego Parku Narodowego na Pogórzu Przemyskim. W: *Turnicki Park Narodowy w polskich Karpatach Wschodnich. Dokumentacja projektowa*. Michalik S. (red). Polska Fundacja Ochrony Przyrody PRO NATURA. Kraków.: 95-114.
- Witkowska-Wawer L., 1997: Zarys charakterystyki fitosocjologicznej i siedliskowej lasów województwa przemyskiego. *Rocznik Przemyski, Nauki Przyrodnicze 33*, 4: 57-66.
- Witkowska-Wawer L., 2002: Plan ochrony rezerwatu przyrody Przełom Hołubli (streszczenie). W: *Opracowano w Biurze Urządzenia Lasu I Geodezji Leśnej Oddział w Przemysłu*. <http://zpkprzemysl.pl/files/ph.pdf>
- Wolsan M., Bieniek M., Buchalczyk T. 1992. The history of distributional and numerical changes of the wolf (*Canis lupus*) in Poland. W: B. Bobek, K. Perzanowski, W. Regelin (red.). *Global trends in wildlife management*. Świat Press, Kraków-Warszawa: 375-380.
- Zysk-Gorczyńska E. 2010. Przeciwdziałanie synantropizacji niedźwiedzi w polskiej części Karpat (część I – Bieszczady). Raport w projekcie „Ochrona gatunkowa rysia, wilka i niedźwiedzia w Polsce”, Wrocław.